

V **SOKOL SYDNEY**
VESTNIK **AUSTRALIA**

LISTOPAD/PROSINEC 2008

EDITA BERNTSEN B.A., LL.B.
SOLICITOR AND ATTORNEY

7 ST PAULS ST, RANDWICK NSW 2031

**ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA
POSKYTUJÚCA SLUŽBY V ROZLIČNÝCH
OBLASTIACH PRÁVA, VRÁTANE
EMIGRAČNÉHO.**

Právnu poradu si môžete zaistiť na:

TEL: (02) 9399 9374 MOB: 0423 056 884

FAX: (02) 9326 6012

EMAIL: eberntsen@optusnet.com.au

DENTAL IMPLANTS

Missing Teeth?

Dental Implants may be the solution:

- You can talk, laugh and smile without worrying. Your new teeth will be fully anchored and feel just like your own teeth.
- Eat what you like without problems
- Recover your natural smile
- A safe and reliable treatment method
- There is no need to file down adjacent teeth

**Dr. J. Mader, Suite 106, "Piccadilly"
222 Pitt Street, Sydney, 2000
Phone: 9264 5210**

Our Treatment Solutions

Single Teeth

Multiple Teeth

Dentures

Whether you are missing a single tooth or a complete jaw, we will have a solution to meet your needs. Implants have a totally natural appearance and feel just like your real teeth. Please visit

WHITE CHRISTMAS / NEW YEAR TOUR
VIENNA - BUDAPEST - ČESKÝ KRUMLOV - PRAGUE - BRATISLAVA
20 Day Luxury Tour Departs 25 December 08

Flying EMIRATES

\$9,700 pp twin share ALL INCLUSIVE
Book by 30 May and SAVE \$400 PP

It is my pleasure to invite you to experience an unforgettable 20 day luxury tour discovering the Imperial Capital Cities of old Europe - **Budapest, Prague, Vienna, Bratislava** and the Medieval **Český Krumlov**.

Our Tours are unlike any other and unless you try it, you won't believe that a European holiday could be so personally rewarding.

Unlike other standard tours, my specialized tours are a collection of unique experiences and insights that you can enjoy as I am a native of former Czechoslovakia and fluent in the languages of all the destinations that we will visit. I am able to show you the hidden beauties of each of the cities that to the individual traveller would remain unknown. I accompany each group and guarantee you a hassle free holiday. Everything is organized for you and with over 10-year experience the tours have been specifically designed to accommodate your needs. We don't rush, start all our sightseeing at 10 am, staying 4 nights in most locations and always providing time for individual sightseeing and shopping. Please take the time to view the attached client testimonials written by our travellers.

The itinerary in each city is superb making for a varied up market and exclusive experience. Our itineraries include opera, concerts, theatre, New Year's Eve celebrations, spa treatments, cruise on the River Danube, visits to Palaces & Parliament House and so much more. There are dinners with an array of local entertainment including gypsy music, harp or jazz as well as comprehensive sightseeing tours, Christmas Dinner and a New Year's Gala Dinner with all night entertainment.

The tours are renowned for the sophistication and variety of cultural experiences on offer. In **Prague**, we will attend the stunning **Prague State Opera**, which first opened its doors in 1888 and enjoy a performance of **Puccini's La Boheme**. Here we will also attend the unique **Black Light Theatre** that brings magic to the world stage. In **Vienna** we'll enjoy a world class concert of **Mozart & Strauss** combined with dinner at the famous **Kursalon** where Strauss family celebrated their greatest triumphs. At **Schönbrunn Palace** we'll admire the apartments of Emperor Franz Joseph and Empress Elisabeth.

In **Budapest** we'll welcome the **New Year** with a **Special Gala Dinner** with entertainment and local traditions and the following day we'll enjoy a **New Year's Day concert**. All this in the comfort of our luxury Spa hotel on the historical Margaret Island located on the river Danube that divides Buda & Pest. Here, you can benefit from the thermal pools and rejuvenate with two Spa Treatments! We'll enjoy the Grand city, including the impressive **Neo Gothic Parliament House** where the Crown Jewels are displayed. In the evening set sail on a **Private cruise** on a spectacular Danube to see Budapest in all its illuminated glory.

This is a 20 day Escorted European Tour in style. You will be staying at 4 & 5 star centrally located hotels with daily buffet breakfast and dinners including Christmas Dinner in Bratislava. Each city has comprehensive sightseeing tours with all entrance fees included. Enjoy Opera & Theatre in Prague, Concert in Vienna, New Year's Gala dinner with entertainment in Budapest. Enjoy cruise on the Danube & relax with 2 Spa treatments & Spa facilities at Budapest luxury Spa Hotel. Airfare, Tax, Tipping on tours and Portage are all included. This is an Extraordinary Experience at \$9,700 pp twin share.

Single Room Supplement \$1,400 Business Class Upgrade: \$5,450

Don't hesitate to call me if you'd like to know more. I hope you can join us and look forward to hearing from you. And, remember I am not just selling the tour, but going with you. I will accompany you and give you my personalised attention.

With warm regards,

Eva Santo
Director / Tour Leader

Contact Details
Phone: (02) 9449 1786
Mobile: 0419 999 565
Email: eva@spatours.com.au

+++++
**České mše se konají v 11.30 ve Strathfieldu v kostele svaté
Marty každou druhou a čtvrtou neděli v měsíci.**
+++++

#####

**SOKOLSKÁ KNIHOVNA OTEVŘENA PRO
PŮJČKY KNIH A VIDEOKAZET OD ÚNORA DO
LISTOPADU VŽDY V PÁTEK VEČER OD 20 DO 21 HODIN.
VOLEJTE RAYE ČERNÉHO tel 02 9451 4886
nebo PETRA ČERMÁKA tel 02 9981 4765**

#####

H. G. Mayer & Co.

METROPOLITAN TAXATION SERVICES (BANKSTOWN) PTY. LIMITED
ACCOUNTANTS & TAXATION CONSULTANTS

Phone: 9707 1833

All Mail to:
P.O. Box 58
Yagoona 2199

Cnr Dutton St, & The Crescent,
Yagoona 2199

Vážená sestro, vážený bratře,

PŘÍSPĚVKY na rok 2009 \$ 25.00

Dovolujeme si Vás zdvořile upozornit, že členské příspěvky jsou nyní splatné. Dle nových klubových Stanov členské příspěvky je nutno uhradit do konce ledna 2009. Šek nebo Money Order prosím vystavte na „**Sokol Sydney Ltd**“. Nezapomeňte též napsat svoje jméno a adresu.

Příspěvky 2009	\$ 25.00
Příspěvky 2008 (pokud nezaplacené)	\$ ..... (\$ 25.00)
Dar na Věstník	\$ .....
Dar na údržbu Národního domu	\$ .....
Celkem	\$ .....

**VEZMĚTE, PROSÍM, NA VĚDOMÍ NOVOU ADRESU PRO
ZASÍLÁNÍ VŠECH PLATEB: SOKOL SYDNEY LTD,
16 GRATTAN CRESCENT, FRENCHS FOREST NSW 2086.**

SOKOL SYDNEY LIMITED

ČLEN SVĚTOVÉHO SVAZU SOKOLSTVA

16 Grattan Crescent, Frenchs Forest, NSW 2086

ACN 000 378 736

www.sokolsydney.com

Číslo 6

Ročník LVI

Listopad/Prosinec 2008

Number 6

Volume LVI

November/December 2008

LAUREÁT CENY JANA MASARYKA GRATIAS AGIT 2000

Print Post Approved PP 239732-00003

THE SOKOL SYDNEY PROGRAMME OF ACTIVITIES MAY BE
HEARD ON 02 9452 5617

ŠTASTNĚ A VESELÉ VÁNOCE A MNOHO ZDRAVÍ
A ÚSPĚCHŮ V ROCE 2009 SVÝM ČTENÁŘŮM PŘEJE VĚSTNÍK

OBSAH

<i>Slovo starosty a pokladníka</i>	6
<i>Narozeniny / Ohlasy čtenářů</i>	8
<i>Kam směřujeme?</i>	8
<i>National Day / Krajané v Austrálii</i>	10
<i>Velvyslanec České republiky</i>	11
<i>Klaus připomněl národu historii</i>	12
<i>28. říjen 2008</i>	14
<i>Žalov / Letem světem</i>	15
<i>Je na Západ spolehnutí?</i>	19
<i>České pohádky jsou nejhezčí</i>	20
<i>East Germany: Three made it</i>	21
<i>Radar svobodu nebere</i>	22
<i>V dobách bojů o Slovensko</i>	22
<i>České hyeny</i>	24
<i>Blue planet in Green shackles</i>	25
<i>Global Warming</i>	26
<i>Bydlení na vrcholu silážní věže</i>	29
<i>Best way to protect life</i>	31
<i>Mnichov: Měli jsme tehdy sedlat?</i>	32
<i>Perty a perličky</i>	35
<i>Humor</i>	40
<i>Vzhůru na Trogen!</i>	41
<i>Z tajů krás české řeči</i>	43
<i>Praha - pohyb - Sokol</i>	44

VĚSTNÍK

Dvoutměsíčník Sokola Sydney.

Obsah publikovaných článků
nemusí být totožný s názory
redakce. Vyhrazujeme si právo
články upravit.

Redakční rada: J Zahradka,
B Šindler, P Čermák
Telefon redakce:
02 9528 7928

Email:
contact@sokolsydney.com
Věstník se též nachází na
internetové stránce
www.sokolsydney.com

**Příští uzávěrka Věstníku:
2.7.2008**

**(Vždy první středa
v každém lichém měsíci)**

Z PERA STAROSTY

Vážení sokolové, sestry a bratři, za pár týdnů nám bude končit rok 2008. Pro příznivce sokola a krajany do konce tohoto roku připravujeme dvě společenské činnosti. V sobotu 15. listopadu o 6. hodině večer budou v sokolské restauraci vepřové hody. A 7. prosince tradiční mikulášská nadílka. Doufám, že rodiče nezapomenou přijít se svými malými dětmi na tento vždy krásný a úspěšný program kterým ukončíme naši aktivitu tohoto roku. Manželé Bartošovi podávají v naší restauraci vánoční večeři v neděli 21. prosince. Silvestr se letos opět nebude pořádat, což je škoda, vždy to byla jedna z našich nejlepších zábav. Žel, nejsou tu již ochotní členové, kteří při přípravách a úklidu pomáhali a mladší generace nemá zájem zadarmo pomáhat. To je realita dnešního společenského života! Pro ty, kteří chtějí oslavit příchod Nového roku s námi, bude „samoobslužná“ akce organizovaná sestrou Čermákovou (podrobnosti na straně 7 dole).

Upřímné díky všem členům našeho výboru za celoroční spolupráci. A hlavně vzpomeňme i na ty členy sokola, kteří nám odešli na věčnost.

Sestry a bratři a milí krajané, přijměte moje srdečné přání k svátkům Vánočním a hlavně přání dlouhého zdraví do nového roku. Též mnoho díky všem za finanční pomoc pro náš sokolský Národní dům.

Nazdar Jan Jelínek

P.S. Jen pro zajímavost:

Proč mnozí lidé nemají rádi číslo 13? Skutečně to znamená nějaké neštěstí? Mně třináctka dala život. Narodil jsem se 13. prosince, oženil se se ženou narozenou 13. srpna, uprchl jsem z Československa přes hranice do východního Německa třináctého a potom ze západního Německa do Lucemburska také třináctého. V roce 1964 jsem našel v noci na ulici pět australských liber. Číslo bankovky bylo 111333. Koupil jsem si za ni několik lístků do loterie a vyhrál 2,000 liber. Tento rok jsem byl zvolen třináctým starostou Sokola Sydney. 1. J.Federman(1950); 2. V.Vávra(1950); 3. L.Rokyta(1954); 4. J.Míkl(1957); 5. J.Křepela(1957); 6. V.Haramul(1961); 7. R.Mestek(1971); 8. M.Doležal(1977); 9. J.Zahrádka(1993); 10. K.Jeníček(1998); 11. Jiří Jelínek(2001); 12. J.Krejčík(2003); 13. Jan Jelínek(2008).

ZPRÁVA POKLADNÍKA

Prosíme zahraniční odběratele Věstníku, aby pokud možno platili předplatné v australských dolarech, většinou jde „draft“ od banky předem objednat. Za převod z jiné měny nám banka účtuje 10.50 australských dolarů. Jen poštovné do zahraničí za ročních 6 čísel nás stojí 24.60 AUD a bude co nevidět opět zvýšené. Děkujeme za pochopení.

Dary a předplatné na Věstník celkem \$435; fond na údržbu Národního domu \$100. Mnoho díky všem dárcům.

Členské příspěvky - Upozorňuji, že **PŘÍSPĚVKY \$25 NA ROK 2008 BYLY SPLATNÉ DO 31/1/2008**. Někteří členové ještě nezaplatili za rok 2006 a mnozí za rok 2007.

Věstník: předplatné pro nečleny je \$25 na kalendářní rok od 1.1. do 31.12.2008.

Vydání: celkem \$3,108.75 toho mimořádné bylo oprava septiku a dopisní schránky \$548.50.

Dary na Věstník a údržbu sokolského Národního Domu obdržené od 1.9.2008 do 31.10.2008:

Dvorský J	50	Nevečeřal P	50	Procházková J	75
Rosta M	100	P&H Šmol	35	Maršálková L	50
J&M Novák	25	Čechová M	25	Stekly I	25
Varney M	25	Retter P Dr	50	Jelínek Jan	25

Prosím vystavujte všechny platby na „**Sokol Sydney Ltd**“ s uvedením na jaký účel, se zpáteční adresou a zašlete na adresu: **Sokol Sydney Ltd, 16 Grattan Crescent, FRENCHS FOREST NSW 2086**.

„SOKOL SYDNEY LTD“ (nic nevynechávat ani nepřidávat) na šeku nebo „Money Order“ je teď jediný „Payee“ australským bankám přijatelný. Prosíme použijte jen tento název pro všechny platby.

Stvrzenky jsou vždy přiloženy k následujícímu Věstníku.

Petr Čermák

Sokol Sydney Vás zve na

Mikulášskou nadílku

**v neděli 7/12/2008
od 14:00 to 17:00**

Vstupné dobrovolné

PROGRAM

- 14:00 Hry, loutky, drobné skládačky**
- 15:00 Mikuláš, andělé, čert**
- 15:30 Nadílka** (rodiče mohou též přinést vlastní dárky)
- 17:00 Konec**

Buffet bude otevřen pro lehké občerstvení

SILVESTR 2008

**Zveme všechny, kteří se chtějí pobavit
a zazpívat si na silvestrovskou oslavu
v Sokole Sydney.**

**Pro bližší informace a rezervace volejte:
Eva Čermáková 9981 4765**

*****
V tomto prosincovém čísle Věstníku popřejeme těm, co se narodili v prosinci a ledňáčkům a ledňákům.

Srdečně blahopřejeme a přejeme všechno nejlepší sestrám, které oslaví své kulaté, nebo půlkulaté narozeniny v prosinci 2008 a v lednu 2009: 1.12. naši olympioničce **Ivě Austerové**, narozené v Hradci Králové, 4.12. pražské rodačce **Daniele Rodové**, 16.12. **Karen Hoskin**, narozené v Austrálii, 8. 1. **Evě Fillové**, narozené v Československu a 18.1. té nejmladší Mgr. **Monice Petříčkové**, rodačce z Uherského Hradiště.

A vše nejlepší našim bratřím, kteří ty kulaté nebo půlkulaté oslaví v prosinci a v lednu: 2.12. bude slavit ty kulaté **Vladimír Svoboda**, rodák z Prahy, a den nato 3.12. oslaví své narozeniny **Jan Novotný**, narozený tady v Austrálii, 10.12. **Josef Rod**, narozený v Praze, 15.12. oslaví své kulaté člen výboru Sokola Sydney, pražský rodák **Petr Foltman**, 19.12. bude v Madridu slavit své půlkulaté **Alex Zahradka**, narozený v Praze a ve stejný den oslaví své kulaté náš nejmladší člen ze zde zmíněných jubilentů **Mark Moul**, narozený v Austrálii, 23.12. oslaví své kulaté **Rosta Zacharias**, rodák z Děčína, 1.1. oslaví Nový rok i své narozeniny **Miro Babič**, narozený v Bratislavě a 6.1. oslaví své kulaté **Rudolf Titlebach**, rodák z Prahy.

A těm dříve narozeným, našim seniorkám i k nekulatým narozeninám přejeme vše nejlepší a pevné zdraví: 9.1. sestře **Mílušce Šimkové**, rodačce z Litoměřic.

A co naši muži – senioři? 13.12. bude slavit své narozeniny náš starosta bratr **Jenda Jelínek**, rodák z Užhorodu. V Sokolu Užhorod cvičil jako žák v letech 1930-38. V roce 1938 jeho otce s celou rodinou násilně vystěhovali zpátky na Moravu. K jeho narozeninám mu přejeme hodně zdraví a úspěšné starostování. Ve stejný den, ale o dva roky později se v Bošovicích narodil **Miloslav Bernášek**, emeritní profesor ekonomie na Michigan University, který složil slib v Sokole Dyšina v roce 1945. V letech 1947-49 byl členem Sokola Karlovy Vary – Rybáře a v roce 1950 Sokola Darmstadt a v padesátých letech studoval na Sydney University. 18.12. oslaví své narozeniny bratr **Jaroslav Sokol**, který se narodil v Lukavci ve Slezsku. Byl členem Sokola Lukavec v letech 1945-50 a v roce 1950 přišel do Austrálie; 27.12. bude slavit své narozeniny bratr **Karel Slavík**, narozený v Československu, který cvičil v Sokole Most od roku 1945 a také v roce 1969.

J.Z.

*****

Ohlasy čtenářů Věstníku

...posílám příspěvek na Věstník s mnoha díky za stále se zlepšující časopis v české řeči na australském kontinentě. A nejenom zde! Vaše úroveň převyšuje mnohé časopisy vydávané v „Česku“. Děkuji!

Vaši Neveččalovi, Sutton NSW

Díky za skvělé počtení.

P & H Šmolovi, Elizabeth Bay NSW

Kam směřujeme? Jan Vrcovský Kanadský Sokol duben 2008

Rozprava o přítomnosti a budoucnosti Sokola

Návrat ke kořenům

J. Vrcovský believes that for Sokol to regain its prominence and respect it must return to the time honoured ideals and values of its founders.

K pokračující debatě o cestě, kterou se má obnovený Sokol ubírat aby se zase stal organizací, která by v národě a státu opět něco znamenala, chci uvést několik poznámek.

Dnešní stav kolem 190 tisíc členů v České obci sokolské (ČOS) není zanedbatelný a Sokol je čtvrtým nejpočetnějším občanským sdružením v České republice. Jako podnikatel Sazky dostává od této společnosti 100 milionů Kč ročně a dalších asi 50 milionů Kč ročně v dotacích od státu. To také není zanedbatelný příjem pro sokolskou organizaci. ČOS má svou vlastní ústřední školu pro výcvik svých cvičitelů, trenérů a dalších činovníků, a pro své členstvo vydává časopis "Sokol", který svou úpravou a žurnalistickým obsahem má prvotřídní úroveň. ČOS může také s hrdostí uvést, že

v Sokole se provádí na 80 různých sportovních druhů, od aerobiku přes kopanou, lední hokej, mariáš, psí spřežení, až po zápas a tělocvik pro zdravotně postižené. Sportovci ČOS se úspěšně účastní mezinárodních soutěží na nejvyšších úrovních a v některých sportech jsou mistry Evropy nebo světa. Co tedy brání většímu rozvoji Sokola a zvýšení jeho členské základny, která stagnuje?

Je třeba si přiznat, že mezinárodní úspěchy sokolských sportovců by byly možné i bez jejich příslušnosti k Sokolu. Mnozí sportovci přece získali podobné úspěchy a tituly i za totality v rámci komunistického Svazu tělesné výchovy a sportu, příslušnost k Sokolu k tomu nepotřebovali. Největší oslavy komunismu, československé spartakiády, byly nejen nejúčinnější a nejúspěšnější propagací komunismu, ale také velkolepými sportovními slavnostmi uskutečněnými v době kdy Sokol neexistoval.

Podstata Sokola a sokolské myšlenky nespočívá v rekordech a mistrovských titulech. Sokol pronikl do národního povědomí svým vlasteneckým zaměřením, výchovou k demokracii, svobodě, spravedlnosti a národní hrdosti, zásadou rovnosti všech, bratrstvím, a obětavostí ve prospěch celku. Měřítkem sokolských jednot nejsou vynikající výkony jednotlivců, ale cvičení všech. Veřejná cvičení a slety mají prokazovat přístupnost tělocviků všem bez rozdílu věku, schopností nebo talentu.

Sokol v programu vytknutém Tyršem má přesahovat činnost obvyklého spolku, má se odlišit od ostatních spolků výchovou mravní - výchovou člověka - nejen výchovou k lepším sportovním výkonům.

Po minulém všesokolském sletu otázal se rozhlasový reportér představitele ČOS "Co se v Sokole nejvíce změnilo od roku 1948?" Odpověď: "Ekonomické podmínky, protože 40 let totality zranily myšlení lidí." Je to jistě pravda, ale myslím, že jen podružná, vedlejší. Domnívám se, že nejvíce se změnila hodnota lidského myšlení - čtyři desetiletí komunistické totality nebyly národní katastrofou protože národ postihly, ale proto, že z českého člověka učinily Švejka.

K tomu, aby se Sokol opět stal vlivnou a váženou organizací nepostačí jen sebevětší sportovní úspěchy na nejvyšších úrovních. Má-li zůstat Sokolem, musí se ideově vrátit k základům položeným jeho zakladateli Tyršem a Fügnerem. Sokol proto musí také zaujímat stanoviska k dnešní době, tak jak se k otázkám doby vyjadřoval svými nepravidelně konanými valnými sjezdy. Od posledního VII. valného sjezdu konaného před 61 lety, v roce 1947, prošla lidská společnost velikými změnami, k nimž by se Sokol měl vyjádřit. Sokol však valné sjezdy již nepovažuje za potřebné a ustanovení o jejich konání ve svých stanovách zrušil.

Jelikož Česká obec sokolská se prohlašuje za pokračovatele komunisty zrušené Československé obce sokolské a z tohoto titulu také uplatňovala nárok na sokolský majetek zcizený komunisty, znamená to, že usnesení VII. valného sjezdu ČOS z roku 1947 jsou pro současnou Českou obec sokolskou stále závazná. Zrušit je může jediné valné sjezdy. Je si toho vědomo dnešní vedení Sokola, jsou si toho vědomi členové dnešní České obce sokolské?

Sokol prokazoval svůj zájem o národ a demokratický stát projevy k důležitým otázkám dne - již v roce 1926 například projevem proti fašismu a usnesením o neslučitelnosti členství ve fašistické straně s členstvím v Sokole - a řadou dalších, kdykoliv to zájem národa a státu vyžadoval. Považoval to za svou povinnost - vůči svým členům i vůči národu. Prokazoval to nejen projevy, ale zejména také činy za první i druhé světové války - v odboji domácím i zahraničním. Za svou neochvějnou věrnost demokracii, národu, státu a sokolským ideálům platil krvavou daň desetitisíců svých členů.

Sokol si svou vážnost a vliv v národě získal poctivou prací ve prospěch národa a cílevědomou mravní výchovou svého členstva, byl pojmem čestnosti, cti, obětavosti a věrnosti demokracii, národu a státu. Proto byl váženým, vlivným a všemi uznávaným spolkem. Má-li Sokol získat svůj bývalý význam, vliv a vážnost, musí se přednostně zaměřit na výchovu členstva. K získání členství v Sokole bylo zapotřebí, aby žadatel o členství byl mravně bezúhonný, členové se přijímali na zkoušku, vyžadoval se od nich sokolský slib. V dnešní době prý by takové podmínky nebyly přijatelné.

Stěžejní otázkou tedy je: vrátí se Sokol ideově ke svým kořenům a bude skutečným nástupcem v roce 1948 komunisty zničené Československé obce sokolské, nebo přispůsobí sokolskou organizaci hodnotám dnešní doby? Rozhodne-li se pro druhou cestu, bude bezesporu velkým a velice prospěšným a úspěšným tělovýchovným a sportovním sdružením. Z hlediska ideového však bude mít s Tyršovým Sokolem společné jen jméno.

Czech National Day Alena Jirasek

On 26th October 2008, we commemorated the 90th anniversary of the founding of the First Republic of Czechoslovakia on 28th October 1918 at the Czechoslovak National House, Sokol Sydney, in Frenchs Forest. The programme consisted of an official introduction by Ing. Pavel Pitel, Councillor and Deputy of the Consul General of the Czech Republic in Australia and a speech by Mr Ivo Pšeničný, remembering the foundation of the republic. This year the theme of Mr Pšeničný's presentation focussed on the contribution of Slovak-born General Milan Rastislav Štefánik to the cause of Czechoslovak sovereignty. This speech was followed by a documentary screening of the awarding of honorary citizenship to Colonel Jaroslav Novák - for his wartime services to his country in the RAF - of his home town of Benátky nad Jizerou. Despite ill health, Colonel Novák was able to travel to Frenchs Forest from Newcastle to attend the Czech National Day celebration.

During the ceremony, it was requested that not only the lyrically beautiful Czech National Anthem, but also the equally moving Slovak National Anthem, be allowed to be heard in the Czechoslovak House. In this setting, the Czechs in the audience obliged their fellow Slovaks, who also remember the founding of the republic and its first president, T.G. Masaryk, with respect. One would also like to think that in the opposite case, Slovaks would be similarly accommodating. In more official settings, however, this is of course no longer possible, as from 1993, after a mere 75 years of joint co-existence, the two closely related nations became separate states.

Colonel Novák's personal appearance at the end of the ceremony allowed the Sokols present to ask many questions of interest about his colourful life. Mr Ivo Pšeničný, as the outgoing cultural officer, was also awarded with a Certificate of Appreciation for his work at Sokol and thanked for his many years of dedicated service. We hope to see Mr Pšeničný again soon.

Krajané v Austrálii *Podle údajů Ministerstva zahraničí České republiky.*

Počty krajanů

Česká a československá krajanická komunita v Austrálii bývá uváděna jako pátá nejsilnější na světě (po krajanických komunitách v USA, na Slovensku, v Kanadě a Chorvatsku). Údaje o přesném počtu krajanů se různí, australské ministerstvo pro etnické záležitosti uvádělo v r. 1991 počet 18 000 Čechů a Slováků (národnostně nerozlišeno), dle odhadu ZÚ Canberra se stav pohyboval kolem 30 000 osob obou národností. Údaje ČTK z r. 1994 pro Austrálii a Óceánii uvádějí počet 15 000 Čechů a 16 000 Slováků.

Část krajanické komunity je podchycena v krajanických spolcích - statistika OKKV MZV registruje 17 krajanických spolků českých a československých. Společenského života českých a čs. spolků se i nadále zúčastňuje početná skupina slovenských krajanů. České a slovenské krajany sdružují kromě sokolských organizací a dalších spolků i tzv. country cluby, společenské organizace, orientované především na společenské a sportovní vyžití. Čilá je také publikační činnost (spolkové měsíčníky), úspěšně pracuje také české rozhlasové vysílání australského rozhlasu SBS.

Nejsilnější krajanické komunity jsou soustředěny v největších australských městech Sydney a Melbourne, menší komunity v okolí Canberry, Adelaide, Darwinu a Perthu. V Sydney a okolí žije cca 36% všech Čechů v Austrálii, v Melbourne pak cca 27%.

Historie

Prvním (doloženým) Čechem, který vstoupil na australskou půdu, byl v 18. století botanik Tadeáš Haenke. Ve službách rakouského císaře Josefa II. se účastnil vědecké expedice a nasbíral mnoho druhů rostlinstva dosud neznámých v Evropě. Haenke byl nejenom prvním Čechem, který navštívil Austrálii, ale také jedním z prvních vědců vůbec, kteří studovali charakter tamější přírody.

Prvním dokumentovaným Čechem, který se usadil v Austrálii, byl Marek Blucher, narozený v Praze roku 1801. Život jej zavedl do Anglie, odkud byl za krádež deportován do Austrálie. Posléze se usadil v Sydney.

Počátkem 20.století, podle oficiálních údajů *Commonwealth Census*, bylo v Austrálii 264 občanů českého původu (údaj za rok 1921).

Příjezdy prvních vln českých přistěhovalců po 2. světové válce se datují rokem 1949, kdy se v Austrálii usadilo 4167 osob z tehdejšího Československa, roku 1950 jich přijelo 5020. Téměř všichni před odjezdem z Evropy podepsali pracovní smlouvu, podle níž se zavázali přijmout jakoukoli práci v jakémkoliv místě Austrálie. Na základě tohoto opatření i akademicky vzdělaní lidé pracovali po dva roky manuálně, převážně v zemědělství. I po skončení kontraktu měli zejména lékaři, právníci aj. profese velké problémy s uplatněním - místní profesní komory odmítaly uznat jejich vzdělání, takže řada odborníků re-emigrovala z Austrálie do USA a Kanady.

JURAJ CHMIEL **VELVYSLANEC ČESKÉ REPUBLIKY**

Canberra, říjen 2008

Vážení krajané a přátelé České republiky!

Dovoluji si vás oslovit v souvislosti se státním svátkem na počest vzniku samostatného státu Československa, který si 28. října připomínáme již po 90. Rád bych využil této příležitosti k tomu, abych krátce připomněl okolnosti a události, které se vážou k tomuto důležitému mezníku v historii naší země.

Vzniku moderního českého státu předcházelo období národního obrození v době Habsburské monarchie. Národní obrození původně usilovalo o obnovu českého jazyka a kultury, brzy se však jeho záběr rozšířil na snahu o dosažení politické emancipace. V revolučním roce 1848 čeští politici poprvé vystoupili s politickým cílem přeměnit monarchii na federativně uspořádaný stát. Usilí o národní emancipaci napomáhal i rychlý průběh industrializace, díky němuž se naše země stala nejrozvinutější zemí Rakousko-uherské monarchie v 2. pol. 19. stol.

V období 1. světové války se česká a slovenská politika začala ubírat cestou politického radikalismu inspirovaného zahraničním působením budoucích prezidentů T. G. Masaryka a Edvarda Beneše i slovenského politika Milana Rastislava Štefánika. Následný rozpad rakousko-uherské monarchie otevřel cestu pro založení samostatného státu Čechů a Slováků v říjnu roku 1918. Zanedlouho poté se Československo stalo jednou z deseti nejrozvinutějších zemí světa a jako takové bylo známé a vzpomínané daleko za svými hranicemi ještě dlouhou dobu po svém vzniku.

Je jistě pozoruhodné, že letopočet mnoha významných událostí v moderních dějinách naší země obsahuje číslici „8“ - po významném roce 1918 a následujících dvaceti letech demokracie a prosperity naší země následovala těžká období - rok 1938 a Mnichovská dohoda, rok 1948 a převzetí moci komunisty i Pražské jaro 1968 s odvážnou snahou skoncovat s potlačováním politických a lidských práv a dosáhnout změny totalitního režimu. Jak všichni dobře víme, události roku 1938 a zejména pak 1948 a 1968 vyústily ve vlny emigrace, která zavedla české občany z jejich vlastí do mnoha zemí po celém světě - včetně Austrálie a Nového Zélandu. Totální potlačení svobody v následujících dvou dekadách pak přinášelo, zejména v letních měsících, další odchody ze země.

Následující významná událost v našich moderních dějinách, která rovněž obsahuje číslici 8 (i když jako dekádu), je naštěstí již opět pozitivním zlomem - Sametová revoluce v listopadu 1989 přinesla konec komunistického režimu a otevřela cestu k rozvoji nové, demokratické společnosti v naší zemi. Tento obrat v naší historii si proto právem připomínáme jako historickou událost zásadního významu - podobně jako založení samostatného státu Čechů a Slováků v r. 1918.

Rád bych též vyjádřil a podtrhl naše uznání všem našim spoluobčanům, kteří se v průběhu minulých 90 let podíleli na utváření a formování základů našeho moderního státu. Jsme rovněž hrdi na všechny statečné ženy a muže, kteří bojovali za svobodu naší země, a kteří svoji odvahu prokazovali také po boku našich spojenců. Taktéž váleční veteráni, z nichž řada našla svůj nový domov právě v Austrálii a na Novém Zélandě, zasluhují uznání a vděčnost nás všech.

Jak je Vám všem dobře známo, Česká republika v průběhu posledních dvou desetiletí prodělala četné politické, strukturální a hospodářské změny a je dnes moderní rozvinutou demokratickou zemí s tržní ekonomikou a značným potenciálem pro další rozvoj. Naše země posiluje a rozvíjí vazby s dalšími evropskými a mimoevropskými zeměmi včetně Austrálie a Nového Zélandu a potvrzuje své místo ve světě jako člen stěžejních mezinárodních organizací jakými jsou OSN, NATO a Evropská unie. V první polovině roku 2009 bude Česká republika předsedat Evropské unii. Jsme přesvědčeni, že toto prestižní postavení přinese další významné zviditelnění naší země nejen v rámci Evropy, ale i po celém světě, a tím přispěje k úspěšnému rozvoji odkazu historického roku 1918, který si dnes připomínáme.

Dovolte mi závěrem poděkovat všem krajanům a přátelům České republiky za dosavadní spolupráci a vyjádřit očekávání jejího dalšího vzájemně přínosného pokračování. Do dalšího období mi zároveň dovolte popřát úspěšný rozvoj a prosperitu jak České republice, tak i Austrálii a Novému Zélandu.

Děkuji a s pozdravem

Juraj Chmiel, velvyslanec ČR

ČECHOAUSTRALAN

KRAJANSKÝ LIST

www.cechoaustralan.com

ČECHOAUSTRALAN, nezávislý celoaustralský krajský list se již přes půl roku těší značné oblibě krajanů v Austrálii i v České republice. Časopis spojuje české a australské aspekty našich životů. - vrací se k příběhům krajanů a jejich vzájemnosti a zároveň se věnuje tomu, co nás Čechoaustralany zajímá v obou zemích - v Austrálii i v České republice. ČECHOAUSTRALAN čerpá inspiraci a síly z vlastní prožité historie, ale zabývá se i současnými problémy, všim tím, co se nás dotýká v těchto dnech, co nás trápí a ještě lépe, z čeho máme radost.

Předplat'te si zaslání měsíčníku za roční cenu \$40 na adrese ČECHOAUSTRALANA:- ČECHOAUSTRALAN, P. O. BOX 1008, HAWKS BURN, VIC 3142, - šeky na účet ČECHOAUSTRALAN. Ukázkové číslo zdarma.

Přejeme příjemné počtení a těšíme se na Vaše dopisy, názory a příběhy. Co Čechoaustralan, to příběh!

A lady 62 years old wishes to communicate with a Czech gentleman 54 to 63 years old who is single, widowed or divorced with a view to friendship and/or long-term relationship.

Please ring Marg on 0419 863 668.

**MÁTE JIŽ ZAPLACENÝ 2008 VĚSTNÍK \$25?
MÁTE JIŽ ZAPLACENÉ ČLENSKÉ PŘÍSPĚVKY \$25?**

Klaus připomněl národu historii. A varoval před EU

Simona Holecová aktualne.cz 28.10.2008

Praha - Vlast a národ. Zhruba patnáctkrát v různé podobě skloňoval prezident Václav Klaus v tradičním projevu k výročí české státnosti tato slova.

Znovu ukázal, že patří k těm politikům bývalého východního bloku, kteří po pádu komunismu vidí šanci obnovit státnost na národní myšlence.

V úterý vybízel k národní hrdosti hned dvakrát. Nejprve odpoledne na obří vojenské přehlídce, kterou Praha zažila poprvé od roku 1985 a kde Klaus připomínal hrdinství československých legionářů. Večer, ve smokingu ve Vladislavském sále, pak v obsáhlém projevu obsáhle připomněl devět desetiletí emancipačních snah Čechoslováků.

"Zříkáme se toho nejdůležitějšího"

Varoval přitom, abychom se uplynulých let dřiny nevzdávali. Hrozbu pojmenoval jasně: Odevzdávání "našeho" do rukou Bruselu.

"Jsou tomu čtyři roky, co jsme se většinovou demokratickou volbou občanů stali členy Evropské unie a dobrovolně jí předali značnou část své suverenity. Rozhodování o věcech veřejných se nám tím opětovně vzdaluje," řekl prezident. A dodal: "Jsme v situaci, kterou poměrně důvěrně známe: v přesvědčení, že činíme to nejlepší pro náš stát, jeho významných charakteristik se vzdáváme."

Uznal však, že zatím je příliš brzy hodnotit klady a zápory českého členství v Unii.

O euru a pletichaření

Projev, od počátku zacílený do historie a bilancující devadesát uplynulých let, se ke konci schýlil k aktuálním otázkám, které plní titulní strany novin. Finanční krizi a povolebním hádkám politiků.

Pokud jde o finanční krizi, i tady si prezident jemně rýpl do Evropské unie. Respektive, právě fakt, že Češi jsou dosud na hony vzdálení společné evropské měně, je podle něj příčinou, proč pády bank a celosvětové propady burz nemusí občany příliš trápit.

"Žijeme v zemi, které se i dramatické otřesy zahraničních finančních trhů dotýkají jen zprostředkovaně. Odděluje nás od nich naše vlastní měna a s ní spjatý samostatný finanční systém. Vklady našich občanů a firem jsou proto ve stejném bezpečí jako v uplynulých letech. Rozumný optimismus je na místě," soudí prezident.

Pesimistickou notu nasadil v okamžiku, kdy se dotkl současné politické situace. Zástupcům stran, zhusta přítomným projevu osobně, vystavil nelichotivé vysvědčení. "...Jediným reálným nebezpečím si v takové době můžeme být my sami. Naše krátkozrakost a lhostejnost, nevidící dál než za obzor jednoho dne. Naše často hloupá nesvornost, projevující se v malicherném politickém pletichaření a osobních půtkách, v nichž zaniká smysl politiky, jako jediného osvědčeného prostoru k regulárnímu a demokratickému prosazování idejí a zájmů občanů," prohlásil Václav Klaus.

Podobný komentář, byť stručnější, už jsme od něj ostatně slyšeli. Po vypuknutí aféry poslance Moravy, ve které šlo o kupčení s uměle vytvořeným kompromitujícím materiálem na Vlastimila Tlustého, Klaus situaci komentoval slovy, že z politiky se ztratil obsah.

V úterý večer politikům jasně vzkázal, co mají dělat: Starat se o republiku tak, aby ji nic neohrožovalo, protože: "Historie neskončila". A vést děti k národní hrdosti, "aby pro ně slovo vlast bylo více než jen prázdným pojmem."

Sokol vyznamenaný panem presidentem v den výročí republiky

za vynikající zásluhy o rozvoj demokracie a lidská práva.

František Wiendl (*31.12.1923) byl aktivním účastníkem domácího protinacistického odboje za druhé světové války.

Po únoru 1948 založil na Klatovsku protikomunistickou odbojovou skupinu a pomohl uprchnout za hranice více než třem desítkám osob pronásledovaných režimem. V roce 1949 byl zatčen a odsouzen na 18 let. Amnestie se dočkal až v roce 1960. Je stále aktivně činný v rámci Konfederace politických vězňů a Sokola.

28. říjen 2008 Hana Gerzaničová

Psal se rok 1918 –
Je tomu devadesát let –
Na ty dny český národe
v srdci se navrát zpět...

Národe,
pamatuješ se na číši
svobodného vína?!?
- Na krásné dny
se těžko zapomíná –
Podzimní barvy
kvetly nadějemi,
říjnovým jarem
v naší nové zemi.

Slovanský jazyk
nes' se k výšinám,
když prapor třibarevný
světu vlál a nám –

To bylo kdysi...
Vzpomínáš si ještě???
Pak přišly bouřky,
krupobití, deště,
v národním krbu
oheň doutnal stěží...
V nemoci, v temnotách
pouze v sny se věří...

Po nocích, národe,
jitro ti opět svítá!!!
To, co dnes zaseješ,
budeš i sklízet zítra.
Nesnadné cesty kříže
ke vzkříšení nás vodí,
jak v bolestech když matka
své nové dítě rodí.

Neboj se zítřků, národe,
měj odvalu, měj sílu,
svých hrdinů a svatých
oblékni pevnou víru!!!

... Jde nový říjen, národe,
i rok i čas je jiný.
Ráno vždy slibem probouzí,
že rozpustí temné stíny.
Jdi pevně v den a víno vlej
co potem tváře voní,
prapory slunci rozevři
co sbalené's měl vloni.

Na perly slzí, národe,
vzpomeň též v říjnové kráse,
na krvavé listy podzimu,
jež uschly a zvadly v čase...
na mohlitby, liché oběti,
z nichž svoboda tvoje žije...

Piš světu verše, národe,
říjnové poezie...

Píše se rok 2008.
Je tomu devadesát let.
Nezapomeň, národe,
vrátit se v srdci zpět...

Žalov.

Počátkem října zemřel v Montrealu po dlouhé nemoci dlouholetý činovník a neúnavný pracovník kanadského Sokola, vzorný manžel a otec bratr **Zdeněk Dobrovolný**. Narodil se na Moravě v roce 1925 a do exilu odešel již v roce 1948 jako student Vysoké obchodní v Brně. Studoval dále nejprve v Curychu na tamnější kantonální universitě a na počátku padesátých let se ocitl nejprve v Paraguaji a po pěti letech v Asunciónu si zvolil kanadský Montreal pro působení v exilu. Sokolem byl již na Moravě a v Curychu. V Kanadě byl dlouholetým jednatelem sokolské jednoty v Montrealu.

Ve středu 29. října nás navždy opustil bratr **Petr Brčák**, který byl členem jednoty Sokola Sydney plných 33 roků. Aktivně cvičil a pracoval jako činovník naší jednoty jako jednatel a později jako místostarosta jednoty. Zesnul mlád 64 roků. Bratr Brčák se narodil 2. června 1944 v Hlinsku, kde také začal chodit do Sokola v roce 1950. V letech 1965-68 byl cvičitelem jednoty AZKG, která používala tělocvičnu Sokola Pražského v Žitné ulici. Petr byl ze sokolské rodiny a jeho bratr byl po obnovení činnosti Sokola v roce 1990 jedním z vedoucích činovníků Sokola Pražského. Petr vystudoval stavební průmyslovku ve Vysokém Mýtě a v roce 1967 začal studovat na Fakultě architektury v Praze. O rok později přišel velký obrat v Petrově životě - sovětská invaze - a Petr se stal politickým exulantem v Austrálii. Zde roku 1975 vstoupil do Sokola v době, kdy se začala budovat sokolovna v Sydney. Sokolský slib složil 7.9.75. Petr se rozhodl pokračovat ve studiu na universitě a brzy přišly i profesionální úspěchy. V polovině devadesátých let dostal práci v mezinárodní stavební firmě Bovis a působil převážně v zahraničí na Tajvanu a na Filipínách. Ve středu 5. listopadu se s ním přišli rozloučit jeho rodina, sokolové, přátelé i jeho spolupracovníci. Čest jeho památce.

LETEM SVĚTEM

Tentokrát prolétáme nějak trochu jiným světem, prolétáme hospodářskými výkyvy a Amerikou s nově zvoleným presidentem, ale hlavně, že vůbec ještě prolétáme. Všechny české zahraniční publikace jsou samozřejmě z velké části stále věnovány osmičkovým výročím a památkostem pro Čechy tak významným. Takže tou plnou parou vpřed, nevěřili byste, kolik těch osmiček je.

Není prostě možno v srpnovém **Kanadském Sokole** pominout nebo dokonce přehlédnout velmi podrobný referát o Sokolské župě australské, který se dotýká i působení našeho Věstníku. Dokonce i sheriff Joe Arpaio je uveden plným jménem a nechybí ani zmínka o úspěších učebních metod sestry Anny Matějkové. Referát je zařazen v rubrice Zprávy ze sokolského světa. Nuže, sestry a bratři sydneyjské jednoty – Tužme se.- Toto říjnové vydání je uvedeno vzpomínkou z knihy Jaroslava Kvapila „O čem vím“, kde autor líčí památný osmadvacátý říjen v pražských ulicích. „Docházejí k německému kasinu Na příkopech zahlédl jsem mohutný zástup; táhl zpívaje od Václavského náměstí. V jeho čele populární Karel Hašler a několik vlajících praporů. Napadlo mě, že by každá demonstrace před kasinem vypadala teď hloupě, dal jsem se tedy zvednout na ramena několika studenty, kteří vidouce na mém rukávě odznak Národního výboru šli mi v patách, a promluvil jsem k blížícímu se zástupu. Rázem jsem vycítil, že všechny ovládá nadšení a nikoho pomstychtivost. Volal jsem tedy heslo „Na Staroměstské náměstí!“ Sotvaže jsme prošli Prašnou branou, hnál se proti nám Celetnou ulicí zástup jiný. Maďarské vojsko vtrhlo prý na Staroměstské náměstí, vytlačilo odtud obecnost a má namířeny zbraně...“ Maďari potom byli donuceni ustoupit a Staroměstské náměstí vyklidit – ale i tato Kvapilova vzpomínka ukazuje – a to je všeobecně známo – jak maďarské jednotky, věrné habsburské Vídni, dovedly do poslední chvíle v Praze bránit císaře pána. (Oslovovat tedy vznik státu spolu s Maďary bychom přece jen dobře nemohli.) – „Věstník Sokola Sydney, který nepřestává udivovat svým velkým rozsahem a bohatým obsahem...“, pokračuje Ka-

nadský Sokol a nešetří pak ani chválou zařazení sedmi barevných stránek ve čtvrtém čísle našeho ročníku. - Přináší také skoro neuvěřitelnou zprávu o Polském Sokole v Americe, který letos vstoupil do 121 roku své činnosti, je po České obci sokolské největší sokolskou organizací na světě a sdružuje přes 30.000 členů v osmi župách a 113 jednotách.

I když dnes pomineme lákavou zadní stránku **vídeňských Svobodných listů** obsahující velkou řadu pozvání na ty nejrůznější zábavy, čaje a jiné podniky, dočítáme se na jejich zářijových stránkách tolik zajímavých zpráv, že až oko přechází. Na první stránce je ovšem vzpomínka na srpnovou invasi. Rakousko tehdy poskytlo útulek na dvě stě tisícům Čechů i Slováků a Svobodné listy tuto neocenitelnou pomoc našich sousedů náležitě zdůrazňují. Zářijové vydání přetiskuje i první stránku Svobodných listů z třicátého srpna 1968 a také výňatky z dalších stran tehdejšího vydání, na nichž je zachycen postup sovětského útoku jakoby hodinu za hodinou. - Dočítáme se však i o jiných pozoruhodnostech. Ve Vídni bylo například slavnostně vzpomenuo založení českého Akademického spolku v roce 1868, jehož členem byl za svého dlouhého pobytu ve Vídni i T.G.Masaryk - tedy další osmičkové výročí. - Lze shlédnout - a je to pohled otřesný - i část německého textu Mnichovské dohody z roku 1938 s podpisy Hitlera, Mussoliniho, Daladiera i Neville Chamberlaina a dovídáme se, že tento dokument bude možno v říjnu shlédnout v prostorách Národního muzea v Praze. - Nejen fotbalové fanoušky bude zajímat, že někdejší trenér českých fotbalistů Karel Brueckner se nyní stal trenérem rakouského mužstva. - Dočteme se i o úmrtí českého menšinového pracovníka ve Vídni Oty Berana. - Dočteme se také, a to v nekrologu k úmrtí Tomáše Bati v Torontu, že Baťova světová firma prodává ročně na 300 milionů párů bot. - V první části statě Stanislavy Kučerové o otázce osudného rozhodnutí presidenta Beneše v roce 1938 kapituloval autorka hájí toto jeho osudové rozhodnutí. Připomíná, že každý pátý voják československé armády byl Němec, že Benešovo rozhodnutí nebojovat pomohlo nakonec přesvědčit svět o Hitlerově proradnosti a že tedy jeho provokace nakonec vyšla naprázdno. Ať s těmito názory Stanislavy Kučerové souhlasíme či nikoli, zasluhují si úvahy.

Na titulní stránce zářijového **Českého dialogu** Evy Strížovské, který „spojuje Čechy doma i ve světě“ jak sám o sobě pravi ve svém záhlaví, se blyští fotografie soukromé university J.A.Komenského - má tedy dnes Praha přinejmenším dvě vysoká univerzitní učení. Šéfredaktorka Strížovská ve svém úvodníku pronáší moudrá slova o počátku školního roku a o učení vůbec. O soukromé Komenského universitě se dočítáme podrobněji na páté stránce. - Martina Fialková nás překvapuje svěžím rozhovorem se synem - a dodejme hned se spíše americkým nežli českým synem - Karla Hašlera, Thomasem Haslerem, tedy Haslerem, nikoli Hašlerem. Ten háček na „s“ z Thomase Čecha neudělal a on zůstává Haslerem, ale jeho postoj k uživatelům háčků se během jeho života zřejmě radikálně změnil. Jeho otec Karel Hašler, písničkář, byl v koncentračním táboře za války zničen Němci. A teprve z tohoto článku Marty Fialkové se dovídám, že český písničkář Karel Hašler měl za manželku Němku. Jak vypráví syn Thomas, jako dítě nikdy nechtěl o otci a vůbec o Čechách nic slyšet. Dnes ale ví o něm všechno co o něm lze vědět - a dovídáme se, že matka s mladým Thomasem kdysi připlula do Austrálie a Amerika se stala teprve jeho třetím domovem. Fialková se však především zajímá o natáčení filmu o jeho otci Karlu Hašlerovi spolu s Arnoštem a Josefem Lustigovými. Tedy americký syn českého písničkáře objevil kouzlo svého otce sice dost pozdě, leč objevil je ještě včas. - A i o jiném českém hudebníkovi se Český dialog rozepisuje - o Františku Kmochovi ze Zásmyk u Kolína. Kdo zná Zásmyky ví, že je to úhledné městečko na pokraji sázavského kraje a kolínských rovin. Ale Kmochův život a jeho řízná dechová muzika - to už je potom jen jedna kolínská rovina. - Ovšemže ne, jak by mohl? Český dialog neopomenul zaznamenat výbuchy z jednadvacátého srpna 1968, ale pro nás Australany se na šestnácté stránce vyjímá nádherná fotografie věčně mladé Plzeňáčky, později i Australanky a nyní opět Plzeňáčky Hany Šlaufové, později Honsové a ještě později Gerzaničové. Dožila se osmdesátky, ale hádali byste jí tak na pětáctýřicet. Básnění jí na stáří nepřidalo... Do Dialogu tentokrát také napsal článek náš australský Stanislav Moc. Ani tentokrát se bohužel nevystříhal jistých siláckých výrazů a tak - možná v marné snaze jinak zajímavý text jaksi zlidovět - svoje podání zvláštňoval a zbytečně tím i zdegradoval.

Říjnové **Kanadské listy** opět oplývají podrobnostmi a detaily, které by se asi jinde nenalezly a udržují si tak výhradní místo informátora o veškerém dění na globu na

němž se tak či onak podílejí Češi. Přinášejí také vzpomínku na desetileté výročí úmrtí pana Josefa Buršíka, „pravé ruky“ Tomáše Bati, a dokonce přetiskují nekrolog kdysi v Sydney uveřejněný. Ještě předtím než se uchýlil do australského důchodu, pobýval „Jožin“ Buršík u Bati v Kanadě. - Zajímavá je i zpráva o tom, že na Slovensku se zabývá tam zřízený Ústav paměti národa seznamem desítek jmen vojáků a velitelů pohraniční stráže, kteří byli odpovědni za usmrcení osob prchajících do Rakouska v době panování bolševiků. Tak předstihují Slováci Čechy, kteří jakoby tlačili víko nad smetištěm podobných odpadků v historických zemích pod již notorickým heslem Václava Havla „Nejsme jako oni.“...

Čtvrté číslo **nového Polygonu** ze srpna tohoto roku nás opět příjemně překvapuje počtem příspěvků z Austrálie - dokonce dva z pera Stanislava Bertona, po jednom z per Miloše Ondráška a Stanislava Moce, jeden pod zvědavost lákajícím titulem „Přátelství neměřené časem“ od Marcely Čechové a jeden od Pavla Jacka (z Queensladu, pokud se nemýlím). Marcela Čechová začíná vzpomínkou na první dojmy po příjezdu do Austrálie, kdy ji její slovenská přítelkyně oznámila, že se s ní nemůže stýkat, protože „náš slovenský pan farár povedal, že nás nepustí do slovenského kostola keď sa budeme zaobírat s Čehúnmi“. Nicméně článek se zabývá hlavně knihou Miroslava Klobučníka o životě slovenského hrdiny Miloše Fáboka a končí slovy že „Čech i Slovák si dnes i v Austrálii začali rozumět“. - Stanislav Berton se opět zabývá otázkou, kdo v Londýně dal pokyn k atentátu na Heydricha a uvádí argumenty z nichž vyplývá, že Beneš o přípravě atentátu věděl. To ostatně potvrzují i paměti generála Moravce. - V novém Polygonu se dočítáme také v pojednání Milana Hulíka o dalším „příběhu české justice“ a Ota Ulč pokračuje v líčení dojmů ze svých cest po globu. A přestože Luděk Frýbort je jinak mým oblíbeným aurorem, pohnul mi tentokrát žlučí tvrzením, že mezi umírající jazyky by se mohla zařadit i čeština. Zařazuje se tak totiž i on mezi ty sýčky, kteří pokládají používání anglicko-amerických výrazů dnešními Čechy už za jakýsi počátek konce, jako by nikdy nebylo bývalo fuseklí, štrozoku, maníků, haptáků, rajzáků, šláfků, feldvėblů a jiných specialitek vídeňského ražení, z něhož naše řeč dovedla vybědnout bez trvalých pohan, ba dokonce oněmi zrudami šikovně obohacena...

Srpnové i zářijové číslo melbournského **Kvartu** jsou dokladem, že Kvart je rozhodně živ a pravděpodobně i zdrav. Zdali si i melbournští sokolici zachovali zdraví po vepřových hodech inserovaných na první stránce srpnového vydání bude možná hodno spekulace a Ladův obrázek by spíše napovídal, že vepřové pochoutky dokázaly vykonat i v chladnějším Melbourne své neodvratné dílo zkázy. - V zářijovém čísle se dočítám suché konstatování Aleny Wostré, že rodným otcem Jana Nerudy byl francouzský vědec Joachim Barrande, u něhož Nerudova matka během jeho pobytu v Praze posluhovala. Takhle nahlas jsem to dosud nikdy nikde neviděl ani neslyšel tvrdit. Ale když už člověk přetáhl tu třiaosmdesátku, budiž mu nevědomost nepřičítána ke zlu. - Obrázek chlapců z moravskoslováckého Sudovjanu jen dovedly podnítit jakousi závist plynoucí z nevědomosti - sokolovny v Sydney jakoby nebylo... Číslo Kvartu mají i tentokrát stručný a přehledný program na měsíc srpen i září - a docela bych se dal přesvědčit účastnit se lekcí argentinského tanga, v srpnu, v září, kdykoli a kdekoli. Jen nemít toho housera.

Zářijový a dobře čtivý **Čechoaustralan** má dlouhé pojednání o Antonínu Dvořákově a uvádí se v něm, že po vzniku České filharmonie v roce 1896 byl právě on „jako nejslavnější žijící český skladatel pověřen, aby na koncertě zahajujícím její činnost dirigoval program složený z vlastních děl.“ - Ve své glosse „Svědomí Evropy a komunismus“ si stěžuje Miloš Ondrášek že ti, kdo v republice „páchali zverstva zaštitěná srpem a kladivem stále zůstávají nepotrestáni...“ Stěžuje si i na to, že v České republice „při právní nemohoucnosti chybí zejména dobrá vůle najít spravedlivé řešení a odškodnění postiženým“ a že „česká společnost by se měla plně vyrovnat se zločinnou minulostí a zodpovědně vyvodit důsledky“. Rodilý Australan by zvolal hear, hear. Jaképak ale vyrovnání když pánové Jičínský a Rychetský - nemýlím-li se - a jim podobní bolševismem protřelí pardi radili zachovat bolševický právní řád. Václav Havel si jimi nechal poradit a hrdě prohlašoval, že nejsme přece jako oni, jako komunisté. Takže jako oni nejsme a oni na nás dnes beztrestně a švihácky dělají dlouhý nos. - Zdeněk Rich vyličil některé ze svých dojmů po cestě republikou a to všechno až na jednu větičku se čte velmi dobře. V té vyjíměčné větičce totiž píše „Vypravili jsme se do Osvětí a rozhodli jsme se zastavit a přespat cestou tam v městě výborných syrečků, v Olomouci (Holomóci, že ano)“. Ať v Olomouci či Holomóci, ale nepatří to dost

dobře k Osvětím, jak Zdeněk Rich sám jistě nahlédne. A snad mi i promine troufalost nad takovou věcí se pozastavit.

Noviny vydávané, jak v nich i uvedeno, Vratislavem R.E.M. J.-Kř.Bejšákem-Collore-do – Mansfeldem, v čísle 16/2008 hýří všehochutí pod titulky slibujícími exotickou náplň jako Slovensko zabúda na Mnichov, Advokáti zločiny vždy nerozlišují, Nova po bolševicku, MF Dnes po svazácku, Svobodné ženy žádají o oplodnění kamarády, Bez kalhotek dostanu zdarma alkohol, Polijte se jogurtem market vás odškodní, Mýdlo pouze nalevo, máslo krájet shora, Každý má nějaké úchylky a rituály, Používání hands-free může poškodit spermie, Češi: kdy mají první sex?, Osudy slavných českých emigrantů, Kdo je tady debil, Základní průvodce pro ženu, Ty grázle jeden blběj!, Zajímavosti s kultury (to „s“ není prosím můj překlep) a to jsem ani neuvedl Chasing ghosts, Truth is greater than fiction, a tak podobně. Snažil jsem se na prvé stránce rozluštit Slovo vydavatele, ale ne a ne se proplést džunglí závorek a druhou větou. Druhá věta má totiž jednadvacet řádků – pokud se mýlím, opravte mě laskavě. Jednadvacet řádků avšak nížádný smysl. Možná, že v tom všem skrytý smysl bude, leč uniká mi, nevím. – Noviny nicméně obsahují i dobré čtení a vážné čtení, humorné zajímavé čtení. Například queenslandský Pavel Jacko uveřejňuje vážný a obsažný článek v němž se zabývá Whitlamem a fabiánským socialismem – k tomu bych jen poznamenal, že ti z čtenářů, jimž bude lahodit stať Bez kalhotek dostanu zdarma alkohol, nebudou asi projevovat valný zájem o fabiánský socialismus – ledaže by, ledaže by... Inu všehochuť nechme všehochutí. – Pochutnal jsem si ovšem na článku Cesty s australským balíkem z pera Marcely Čechové, a to hned na první stránce Novin, a přísahám, že si to u ní nijak nechci takto žehlit. Z vlastní zkušenosti vím, jak dovede působit a zapůsobit Evropa na mladičké Australany a jak počínají prociťat při zjištění, že v Čechách se skutečně již nesvítlí ani svíčkami ani loučemi. Svou definici „hudby“ pro teenagery jakoby vyloupila přímo z mé mysli. A porovnání úpravy hřbitovů tam i zde absolutně sedí a sedí i popis údivu balíčka. Zlatou korunou ovšem byla vzpomínka na návštěvu vsi se vzpomínkovou deskou na rodinu Mašinovu – v té vsi totiž hospodařili tři moji strýcové, jeden z nich přímo na Mašinově statku, dva z nich skončili v bolševických lágrech a do oné vsi jsem kdysi zavezl i svého kamaráda Milana Hulíka a to právě k oné pamětní desce. A hned ve vedlejší vesnici se narodila moje babička. Takže tak.

American Sokol - tedy jeho červencové a srpnové dvojčíslo – přináší historickou fotografii Madeleine Albrightové u Masarykova pomníku v Chicagu u příležitosti její červnové návštěvy. Člověku se zdálo dosti podivným, že by si tak vzdělaná dáma nebyla byla bývala plně vědoma svého skutečného původu. Teď už si ho vědoma je a hlásí se k němu prý ráda. - Sokol Cedar Rapids sustains terrible damage from flooding in June, dočítáme se. Byla poškozena i cvičební hala a jedna uveřejněná fotografie zachycuje v ní zatopenou podlahu. Přejme cedarským brzkou nápravu.

Červnové číslo francouzského zpravodaje **Sokol de Paris** uvádí zajímavé pozorování – že totiž události v Československu v roce 1968 nijak nesouvisely s demonstracemi v západní Evropě, a že obě hnutí byla zcela rozdílná. Obsahuje také pozoruhodné informace o budově Domu umělců, Rudolfiny, za první republiky sídla poslanecké sněmovny. Budovu postavila v druhé polovině devatenáctého století Česká spořitelna „jako dar národu“ a byla nazvána podle tehdejšího habsburského korunního prince Rudolfa. Stavěli ji tehdy známí architekti Josef Zitek a Josef Schulz. Výzdobu budovy doplnila celá řada soch významných skladatelů, malířů a sochařů. Jednou z nich byla socha hudebního skladatele Felixe Mendelssohna. Na rozkaz Němců ji během války čeští kameníci odstranili, ale tak, že ji pečlivě ukryli do dřevěné bedny přímo pod soklem, na kterém stála. Dnes opět budovu zdobí průčelí Rudolfiny v ulici 17.listopadu spolu se sochami Franze Schuberta, Carla Maria von Webera a Roberta Schumanny. - Olga Grioretová, zřejmě někdejší česká exulantka ve Francii navrátilší se do Čech, ve svém dopise Čechům ve Francii poznamenává: „... dodržují se všude ještě tradice, zvyky, hodně se zpívá... Nám „starým“ se to ještě líbí, ale mládí - stejně jako ve Francii nebo jinde v západním světě – už tomu neholdují. Jiná doba, asi jsme byli také takoví...“

Mám před sebou dvě čísla **Krajanského listu** z Queenslandu a každé z nich má jinak vytištěnou první stránku. To srpnové číslo o sobě říká, že je to měsíčník Československého klubu v Queenslandu, to druhé praví taktéž, že je měsíčníkem Československého klubu, nepraví však jakého, tedy kde. To srpnové číslo obsahuje řadu fotografií „z klubového dění“ a dlouhé pojednání o Františku Kriegelovi, o tom Kriegelovi, jenž

v tom osmašedesátém roce v Moskvě nepodepsal to co tam tehdy podepsali Dubček, Svoboda a ostatní zavlečenci. Kriegel byl, jak se zdá, lékařem, douholetým komunistou, byl to Španělák, dostal se do konfliktu se stranou počátkem padesátých let, byl později rehabilitován a nadržoval zřejmě Dubčekovi. Během druhé světové války se pohyboval s Červeným křížem - kupodivu - na japonsko čínské frontě. Byl to tedy ostrílený borec. - V tom druhém, nedatovaném čísle se dočítáme o vzniku republiky s podivuhodnými tvrzeními. Například, že „Francie sestavila rotu Nazdar“, že „V Rusku Češi vytvořili v řadách carské armády výzvědné jednotky a ty přinesly zprávy o záměrech rakouských oddílů“ nebo o Masarykově rozhodnutí, že „zůstane v emigraci“. A že „měl poslanecký mandát a podporu inteligence a dělnictva doma.“ Dovídáme se také, že budou oslavy národního dne a BBQ v neděli 26 října. Nepravdy to nejsou, ale čte se to dost kostrbatě.

Západoaustralský **Klokan** uveřejnil ve svém červnovém vydání sudoku - a to mě skoro omráčilo, protože najít sudoku v krajanském tisku je rarita. Takto přiomráčen pak nahlédnu na jednu z předchozích stránek a padne mi do oka slůvko „pojisti“ a protože dobře vím, že Klokan vyniká vynikajícími recepty počínají se mi již automaticky sbíhat sliny, v tom ale ze snu o chrupavém pečivu s roztrpčením procitám uvědomiv si, že ono magické slůvko je vlastně „pojisti“ a nikoli „pojistí“ a vyskytuje se na okraji stránky nazvané Mozkový fitness pro vaši paměť. Znovu se přesvědčuji zda skutečně listuji v Klokane a počnu uvažovat, je-li fitness opravdu maskulinem a neměla-li tam spíše stát Mozková fitness. Když se pak nasytím pohledem na Dobrotu a rady - tak přece! - sjede mé oko na zajímavé povídání o „největším českém nakladateli 19.století“ a o jeho, tedy Ottově, naučném slovníku.

Prolétat světem i v dobách krisových má svá kouzla - Bořek Šindler

JE NA ZÁPAD SPOLEHNUTÍ? Štěpán Skřivánek

Rád bych doplnil řádky Dáši Ptáčkové uveřejněné v minulém čísle Věstníku o tom jak perfidně se zachoval ten „hrdý Albion“ když byl konfrontován s nesmyslnými požadavky Adolfa Hitlera. Proradný postoj ministerského předsedy Chamberlaina vůči Československu v září 1938 nebyl ojedinělým zjevem ve třicátých a čtyřicátých letech minulého století. Velká Británie sice formálně vstoupila do druhé světové války kvůli napadení spojeneckého Polska německým útočником, ale potom nakonec svolila k tomu, aby Polsko bylo vtaženo do područí Moskvy a Sovětským Svazem permanentně znásilňováno. Polsko nebylo ovšem jedinou obětí. Pobaltské státy, tedy Estonsko, Lotyšsko a Litva byly rovněž ponechány Kremlu jako válečná kořist bez významných protestů ze strany Západu.

Podobného údělu se dožilo i Československo. Právětak jako ty tři malé pobaltské státy a Polsko, i naše země byla vydána Moskvě, prostě zakreslena pod hlavičku „území sovětského vlivu v Evropě“. Ať už k tomuto odepsání došlo již v Teheránu nebo na Jaltě, je jisto, že k takovému odepsání Československa z mocenské vlivu západních vítězů války došlo a všichni dnes víme, že postup amerických jednotek byl proto zastaven poblíže Rokycan, aby Praha mohla být obsazena Rudou armádou. Všechny ony tři pobaltské státečky prožily už i předchozí sovětskou okupaci v roce 1940 po dohodě mezi Stalinem a Hitlerem a jejich nové uvržení do tenat Kremlu je v roce 1944 znovu zasáhlo plnou silou. Polsko, země po staletí ohrožovaná carským Ruskem s velkou částí svého území pod přímým ruským zábohem od dob několikerého dělení Polska už v osmnáctém století, bylo po druhé světové válce kvůli Sovětskému svazu prostě ponecháno, i přesto, že se zuby nehty bránilo a hlučně ohrazovalo proti takovému jednání svých západních spojenců. Nutno ovšem vzít v úvahu, že Stalinova armáda všechny tyto země tehdy pevně svírala a jejich osvobozování by bylo zajisté znamenalo další válečný konflikt - a do takového konfliktu se v roce 1945 nehodlal Západ pouštět.

Za stávajících podmínek prezident Beneš neměl asi na vybranou. Mohl snad i protestovat proti zařazení svého státu mezi vasaly Sovětů, rozhodl se však pro přijetí tehdy nezměnitelné situace. I když víme z jeho vlastních slov a z jeho vlastního pera, že sovětskou ohlávku dobrovolně přijímá, ne-li přímo vítá, zdá se dnes vyloučeno, že by jeho eventuelní protesty byly bývaly měly naději na úspěch. Západní státníci, tedy jak Roosevelt tak Churchill, by byli asi bývali takové protesty v podstatě ignorovali. Beneš si alespoň tak nějak vydupal skoro tři roky relativní svobody, a to nebylo jistě

k zahození. Plyne z toho všeho nějaké poučení? Řekl bych, že plyne. Nespoléhat na sliby a spojenectví – možná ani na sliby Evropské Unie. Že na Východě nám štěstí nepokvete, to víme dobře. Ale že Češi teprve v krisové době asi jednou zjistí, dají-li jejich západní partneři jednou opět přednost Německu nebo skloní-li se před mocí uchvatitele a schovají-li se opět za roh až Čechům třeba jednou poteče voda do bot – a kdo dnes ví, jak daleko taková „prubní doba“ je.

České pohádky jsou nejhezčí, říká Australanka Monika Daminovská Milena Štráfeldová www.radio.cz 29-3-2008 (Zkráceno redakcí Věstníku)

Ani v případě Moniky Daminovské z Canberry v Austrálii to vlastně není docela jednoduché. Je příkladem dítěte ze smíšeného manželství, kde jenom jeden z rodičů je Čech. Vyrůstá tak v rodině, kde se u oběda běžně mluví třemi jazyky:

"Tatínka mám z Makedonie a maminka je z Čech."

Kdy se dostali do Austrálie?

"Mý jsme se tam přestěhovali asi před šestnácti lety, v roce 1991."

Kolik vám tehdy bylo let? To jste byla hodně maličká...

"Tři nebo čtyři roky."

Doma se ale asi stále mluví česky, že?

"U nás je to pomíchané. Tatínek na nás mluví makedonsky, maminka mluví česky a já s bráchou jim odpovídáme anglicky."

Kde v Austrálii žijete?

"Bydlíme v hlavním městě, v Canbeře."

Kolik je tam Čechů? A jsou tam vůbec Češi?

"Ano, je tam Česko - slovenský klub, jmenuje se Beseda. Má asi dvě stě nebo tři sta členů."

Vy sama chodíte do tohoto spolku?

"Ano, pořádají se tam společné večírky, chodíme tam třeba na vepřové hody. Přijíždějí k nám české skupiny, tento rok tam byl třeba Hop trop, přijela k nám taky Helena Vondráčková. Chodíme každý rok i na mikulášskou."

Vydáváte si nějaký zpravodaj?

"Jednou za měsíc vydávají takové noviny."

Já vím, že v Austrálii podle odhadů žije kolem 30 tisíc Čechů a Slováků. Stýkáte se někdy i ve větším počtu, nebo je to omezené jen na to konkrétní sdružení?

"Moc ne..."

Jaké jsou vaše plány? Nechcete tu třeba studovat?

"Přemýšlela jsem o tom, Karlova univerzita je krásná, mají tam dobré učitele. Já ale v Austrálii bydlím tak dlouho, že by mi to asi chybělo. Asi by se mi stýskalo, kdybych se teď přestěhovala zpátky někam do Evropy."

Jaký obor chcete studovat?

"V Canbeře budu studovat mezinárodní vztahy."

Čili politologii nebo historii?

"A filozofii a ještě něco navíc, třeba dramatickou výchovu."

A neuvažujete o tom, že třeba později byste se tu na nějaký čas zabydlila?

"Vždycky o tom přemýšlíme, maminka o tom mluví, ona by se asi ráda přestěhovala zpátky. Tady vyrůstala, má tady rodinu a kamarádky. Tatínek by se asi taky docela rád přestěhoval. Pro mne je to ale jiné, já si nepamatuji nic z doby, kdy jsme tu bydleli. Bylo by hodně těžké, kdybych musela studovat na univerzitě a mluvit česky. Tak běžně to docela jde, ale pravopis by mi dělal velké potíže."

Mluvíte úplně bez problémů, jak je to ale třeba se čtením? Dokážete číst bez potíží?

"Docela jo, ale myslím, že předtím mi to šlo líp, protože teď o tom víc přemýšlím. Já jsem vůbec nevěděla, jaká jsou pravidla, kde se dává „y“ a kde „i“, vyjmenovaná slova a podobně. Ale když se to teď učím, tak o tom pořád přemýšlím. Psala jsem třeba mail tetě a trvalo mi takovou dobu, než jsem napsala pár řádek! Je to rod ženský nebo rod mužský? Životný nebo neživotný? Je to vyjmenované slovo?"

Jestli vás to potěší, tak to dělá velké problémy i samotným Čechům... - Čtete nějaké české autory v originále?

"Ano, maminka si kupuje knížky nebo nám je posílá babička. Máme doma klasiku, jako je Božena Němcová. Četli jsme Babičku. Když jsme byli malí, tak jsme neměli žádné anglické knížky. Já si ráda vzpomínám na české knížky. Myslím, že české pohádky jsou nejhezčí. Když mi kamarádky říkají, co četly, když byly malé, tak se mi zdá, že jsem to měla lepší."

EAST GERMANY: THREE MADE IT

Time 16 Nov 1953 - Kanadské listy Vol 3-4 March-April 2008

In West Berlin one night last week, an unsuspecting German was sauntering near a stretch of barbed wire that marked the barrier between the free and the Red sectors of the city. Suddenly two ragged, haggard and grim-faced young men popped out of nowhere, poked a pistol against the German stroller's chest. One of them rasped: "Take us to the American military police. If you hand us over to the Russians, we shoot you." The German hastily complied. Not far away a third young man, also armed, accosted a German waiting for an El train and had himself taken to the Americans the same way.

Thus ended a saga - replete: with danger, death, bravery and suffering - that had begun four weeks earlier; it had echoed in shrill and mysterious announcements over the Communist radio and in its press.

Originally, the three were five, all Czechs: two brothers, Ctirad and Josef Mašín, in their early 20s; a friend, Milan Paumer, 22, a military cadet; Zbynek Janata, 30, a factory executive; and Václav Švejda 30, a disappropriated landowner. Armed with one revolver of about .35 caliber, two smaller automatics and 52 cartridges - arms hidden since World War II - the group formed up in Prague. Early in October they crossed the Czech - East German frontier at night. They were almost due south of Berlin and some 130 air miles away.

Five days later they had covered about a third of the distance on foot, living on apples and potatoes. They sold a silver cigarette case, a watch and two sweaters for train fare. At Uckro, only 40 miles from Berlin, they had their first gunfight with the Vopos (People's Police). "As we were leaving the station," Ctirad Mašín recounted later, "Vopos suddenly confronted us and asked for identification. My brother and I drew our guns and started shooting. ...Three of the Vopos fell, and the others fled, as did all the bystanders. Then we ran... ...Later we realized that Janata was missing. We heard from some East zone people that he had been arrested at the station."

Then there were four.

Fire in the Woods. Sixteen miles farther on, scenting danger. (by then there was a price on their heads and 11,000 Vopos were looking for them), the Czechs hid in a haystack, foraging at night for food. One day they heard a man's voice; the man was saying that he knew the refugees were hidden near by and that he was going to inform the police. Then a woman's voice: "Why, for the sake of heaven above, do you want to do that?"

That night they moved on. A police limousine and two motorcycles stopped on the road: the police opened fire as the Czechs ran into a patch of woods. The Vopos surrounded the patch with searchlights and combed it with machine-gun fire. Švejda was hit. The other three wanted to take him along, but the wounded man said: "Leave me here. Save yourselves."

After that, there were three.

Under the El. Less than 13 miles from Berlin, on a railroad bridge, the three got into another gunfight with police. Paumer was hit in the belly and groin - and later, in still another gunfight, in the hand - but was able to keep going. When they reached an outlying station of the city's elevated railway, Ctirad Mašín, who hid under a car, made it to West Berlin in one jump. The other two managed to get there safely a little later. Thus three brave men had outwitted and humiliated thousands of Communist police.

(Ctirad (Radek) Mašín lives in Ohio, Josef Mašín in California and Milan Paumer in Poděbrady, Czech Republic.) - Poznámka redakce Kanadských listů

Radar svobodu nebere. Chrání ji

Jiří Kubík Neviditelný pes 5. září 2008

Člen Strany zelených Roman Černík, který v nedávné době organizoval akce proti radaru v přímo Brdech, řekl v rozhovoru pro MF Dnes, že radar naruší princip kolektivní bezpečnosti v rámci Evropy. Dnes ale žádný takový systém kolektivní obrany EU neexistuje a asi tak brzy existovat nebude.

Bezpečnost Evropy je dnes stejně jako v době studené války závislá na USA a její vojenské síle. Nebýt odstrašující vojenské síly USA, s velkou pravděpodobností by asi už dnes žádná EU neexistovala. Ve skladištích na území bývalé NDR bylo po roce 1989 nalezeno velké množství tabulek určených k označení přejmenovaných ulic po vítězném tažení armád Vašavské smlouvy směrem na západ. Bylo nalezeno i velké množství vyznamenání pro hrdiny vyhrané války. Bez Reaganova tvrdého nátlaku na SSSR v 80. letech by se komunismus tak rychle nezhroutil. Proti Reaganovým plánům uzbrojit SSSR protestovaly statisíce účastníků mírových pochodů v rámci tzv. mírového hnutí. Dnes je známo, jak velké sumy peněz věnoval SSSR a jeho spojenci na podporu těchto hnutí. Také jsou již známa jména předních organizátorů mírových akcí, agentů komunistických zemí. Raději rudý než mrtvý, znělo tehdy heslo dne. SSSR mířil svými raketami středního doletu na Evropu a utopičtí mírotvorci řízení komunistickými agenty dělali vše pro to, aby zabránili umístění raket amerických. Přehnaně složitá struktura rozhodování v EU neumožňuje rychlou účinnou obranu v případě ohrožení.

Všechny hlavní evropské země snižovaly v 90. letech výdaje na armádu a tím i svůj vojenský potenciál. Většina evropských států se spoléhala na mírovou politiku a prosazování nového světového pořádku v rámci mezinárodních dohod. V době krize na Balkáně se plně projevila neschopnost EU situaci vyřešit bez zásahu USA. Protože Romanu Černíkovi vadí přítomnost vojáků USA na našem území, položil bych mu rád několik otázek. Budeme snad opět nuceni uzavřít hranice a znovu je obehnat ostnatým drátem? Budou kvůli americkým vojákům znovu zakázány politické politické strany? Bude kvůli nim znovu zavedena cenzura? Nebudeme již kvůli nim svobodně cestovat a podnikat? Právě naopak. Americký radar je součástí komplexu obrany svobodného západního světa a je to hlavně americká vojenská síla, která zajišťuje tuto obranu. Levicovní intelektuálové mají a vždy měli sklon k nekritickému přijímání utopických přístupů k politice.

George Orwell, autor slavné knihy 1984, kdysi napsal: "Něčemu takovém může uvěřit jen intelektuál. Obyčejný člověk nemůže být tak omezený." Při četbě podobných rozhovorů jako byl ten s Černíkem si na jeho slova vždy vzpomenu.

V těžkých dobách bojů o Slovensko (Pokračování 11)

Pro Věstník upravil podle textu českého historika Pavla Kuthana Bořek Šindler

V prvních měsících po skončení první světové války bylo území Slovenska až na menší výjimky ještě stále v rukou Maďarů, kteří po tisíciletém zotročování Slováků je odmítali vydat Československu. Bratislava sama byla vojensky obsazena italskými legionáři až v lednu 1919. Mezi Slováky samotnými se ještě tehdy plně neprojevovalo úsilí Maďary ze své země vyhnat, nebylo prakticky slovenské vyškolené inteligence, nebylo vyšších slovenských škol a velká část obyvatelstva podléhala tak maďarské propagandě snažící se za každou cenu podržet si „Horní Uhry“. Vůdcové Slovenska, jako Šrobár, Hodža, Hlinka a i jiní uvědoměli Slováci si ovšem tehdy přáli sdružit se s Čechy v jednom samostatném státě a pro takové spojení činně pracovali ve snaze dokonat odkaz tragicky zahynuvšího Štefánika. Nešlo tehdy ještě o nějakou slovenskou autonomii v nové republice, šlo především o vyrvání Slovenska z maďarského područí. Osvobozovacích bojů se nejprve účastnily jednotky sokolů a dalších dobrovolníků z Moravy a Čech a posléze i italských a francouzských legionářů, když se vrátili do vlastí, a které pražská vláda místo demobilisování ihned poslala do boje s Maďary na Slovensku. Pozdější akce Andreje Hlinky a jeho Ludové strany vyzývající „Čehúry“ opustit Slovensko nebyla ještě tehdy aktuální. Když se konečně po dlouhých a krvavých bojích podařilo slovenské území osvobodit a Maďarů se zbavit, došlo v březnu 1919 v Budapešti ke komunistickému puči Bély Kúna a jeho bolševická armáda vzápětí opět na Slovensko za-

útočila. Rumuni tehdy též měli s Maďary vleklé potíže a jejich plně vyzbrojená armáda se chystala na útok proti bolševické Budapešti.

Přes všechna libivá komunistická hesla o mezinárodnosti a mírovém obcování mezi národy zaujala téměř ihned po sovětském vzoru vytvořená budapeštská vláda po svém násilném nastolení stanovisko postavit se jednak proti Rumunům a také znovuobsadit a znovu připojit k maďarskému státu Slovensko, v maďarském pojetí ovšem „Horní Uhry“, bez ohledu na výslovné direktivy vítězných spojenců ještě na jaře roku 1919. Takovýto postup bolševiků nacházel příznivou odezvu i u maďarských nekomunistů a nacionalistů. Došlo tedy k novému útoku Maďarů proti slovenskému území.

Útok bolševické armády Bély Kúna byl veden především na úseku kolem města Miškovce. Tu oblast bránily poměrně nedostatečně vyzbrojené jednotky Čechoslováků. Ráno při východu slunce dvacátého května 1919 zahájilo maďarské dělostřelectvo prudkou palbu do pozic československých strážních oddílů jižně od Miškovce a silný útok maďarské armády vzápětí následoval. Československým italským legionářům se během dopoledne podařilo maďarský útok odrazit. Odpoledne však zaútočili Maďaři s novou silou. Legionářům se nepodařilo získat posily a nedaleko setrvávající jednotky rumunského vojska byly vázány dočasným příměřím s Maďary. Legionáři byli tak nuceni ustoupit do oblasti Edelény/Borsod. Miškovec byl potom během odpoledne ztracen a to nedobře působilo na morálku československého vojska. Byl tedy vypracován plán na jeho znovudobytí a československý protiútok byl zahájen třináctého května. Hlavní útočná skupina napadla Maďary v oblasti Sájószentpeter, kde došlo k tvrdému boji se značnými ztrátami na obou stranách. Maďarům se však dostavily posily a byl jimi pak proveden další útok na československé posice. Tak se stalo, že československé oddíly byly nakonec u Miškovce poraženy. To vyvolalo v Praze u československé vlády velkou nelibost. V následném šetření se ukázalo, že jednotky italských legionářů se sice dobře držely, že však zklamalo domácí vojsko. To postrádalo důvěru ve své důstojníky, vesměs bývalé důstojníky rakousko-uherské armády, kteří v mnoha případech neprojeví potřebnou rozhodnost. Mezitím Maďaři zaútočili ve třech proudech směrem do nitra Slovenska, ve směru Miškovec/Košice, ve směru Salgotarján/Lučenec/Zvolen a také ve směru Levice/Báňská Bystrica.

V té době bohužel nebylo československé vojsko na Slovensku zcela reorganizováno. Skládalo se z několika složek, mezi nimiž místy propukala i řevnivost. Vojsko mělo většinou nedostatečnou výstroj, často pouze provisorní. Většina vojáků domácího vojska měla jen jednu soupravu prádla, jen jedny boty a jejich uniformy byly značně opotřebovány. Výstrojních zásob v této kritické situaci nebylo. Slabá byla i výzbroj. Citelně chyběly především kulometry – a právě těch měli Maďaři dostatek. Slabé dělostřelectvo nebylo schopno plně v bojích podpořit pěší jednotky. Celkově se nedostávalo munice do děl, kulometů i pušek. Chyběly i obrněné vlaky, pancéřové automobily, světlomety pro noční boje. Naproti tomu Maďaři byli vystrojeni i vyzbrojeni velice dobře. Měli silnou převahu v těžkých podpurných zbraních a jejich obrněným vlakům českoslovenští vojáci bez dělostřelecké podpory jen těžko dokázali vzdorovat. Československé armádě chyběl i dostatek automobilů, chyběly i takové věci jako polní telefony, jichž byl citelný nedostatek. Mnoho jednotek tak jen velmi těžko udržovalo styk se svým velením. Nedostatečná byla i vycvičenost domácího vojska. Na výcvik nebylo tehdy dost času. Demoralisujícím efektem působila i značná rozsáhlost fronty v poměru k početnímu stavu československého vojska. Na stokilometrový úsek připadalo jen zhruba deset tisíc bojeschopných vojáků. Vzhledem k poměrně chatrnému stavu výstroje a výzbroje to nebylo dostačující.

Doposud působili jako vrchní velitelé italských legionářů italscí důstojníci. Ukázalo se však, že mnozí z nich jakoby nadržovali spíše Maďarům – snad i kvůli nově vzniklé Jugoslavii, která „zabrala“ Itálii reklamovanou Dalmacii a území kolem Istrije. Situace se však jmenováním francouzského vrchního velitele radikálně změnila a byl odstraněn dualismus mezi vedením italským a francouzským. Od prvního června 1919 totiž převzal na pokyn presidenta vrchní velení na celém Slovensku francouzský generál Pellé nad všemi československými jednotkami. Generál Pellé pak rozdělil celé Slovensko na dva vojenské úseky, „západní“ a „východní“ od sebe oddělené hranicí Martinová - Jelšava - Dobšiná - Poprad a velitelství východního úseku přesunul z Užhorodu na Podkarpatské Rusi do Košic. Italská vojenská mise pak opustila Československo a československá armáda tak měla jednotné, pouze francouzské, velení. Zároveň také převzali velení jednotlivých pluků noví českoslovenští důstojníci. Počát-

kem června bylo také odesláno na Slovensko z Čech a Moravy dalších deset pěších praporů a tři dělostřelecké baterie. V okolí Hodonína, Kroměříže a Uherského Hradiště na Moravě se též na rozkaz generála Pellé vytvořil vojenský záložní sbor pod velením generála Podhajského. V českých historických zemích se znovu obnovila výroba válečného materiálu v Praze, v Brně a v Poličce a generálu Pellé se také podařilo k boji na Slovensku zajistit dodávku jistých zbraní přímo z Francie. Pro možnou potřebu zároveň zároveň Pellé vypracoval i plán k provedení silného rychlého útoku do vnitrozemí Maďarska pro případ, že by se Maďarsko odmítalo podrobit rozhodnutí mezinárodní mírové konference.

V západním vojenském úseku takto nově zřízeném - říkalo se mu tehdy i úsek dunajský - nápor Maďarů však neutuchal a nebylo možno, aby se jednotky tohoto úseku pokusily znovu získat ztracenou demarkační linii. Tato skupina se skládala ze tří divízi, jedné legionářské a dvou složených z domácího vojska. Legionáři operující v úseku Dolní Nitra/Žitava se soustředili především na účinnou obranu svých posic. Část domácího vojska zaujala obranu jižně od Kremnice, Zvolenu a Báňské Bystrice. Mezitím maďarská vojska skládající se ze čtyř divízi zaútočila na oblast Nové Zámky - Levice - Zvolen s cílem rychle postoupit do nitra Slovenska. V okolí Parkanu se italským legionářům podařilo Parkan znovu dobýt. Protože však hrozilo jeho znovuobklíčení rozhodl se jejich velitel major Hampl stáhnout svoje oddíly na linii Kerf - Seldín. Maďari však opět získali Nové Zámky. V bojích kolem Komárna opět Maďari dobyli Marcelové a podařilo se jim proniknout až do Iže. Mezitím převzal velení nad Komárnem francouzský major Bonneau a podařilo se mu toto město udržet.

České hyeny Ross Hedvíček <http://hedvicek.blog.cz>
(Zkráceno a upraveno redakcí Věstníku.)

Před pár lety se mi dostala do rukou kniha Jaroslava Pospíšila Hyeny (<http://knihy.abz.cz/prodej/hyeny>). Je to převážně o partyzánském hnutí na Zlínsku před koncem druhé světové války, a že to vlastně nebylo to, co to se později předstíralo být. Je to naprostý bořič mýtu o partyzánském hnutí a něco, co česká veřejnost potřebovala jako koza drbání.

Ovšem, před pár dny (byť kniha vyšla už 2003) se mi dostalo do rukou volně pokračování této knihy, od stejného autora Jaroslava Pospíšila s názvem Hyeny v akci (<http://knihy.abz.cz/prodej/hyeny-v-akci>) která nejen překonala tu první knihu, ale hlavně předčila má vlastní očekávání (a to jsem pěkně prosím náročný čtenář). Autor volně navazuje na historii z první knihy a pokračuje poválečnou historií Zlínska, střední Moravy, ale občas i Prahy (pokud to má souvislost se sledovanými událostmi) a ve finále zabrousí až do USA a Austrálie mezi emigranty a exulanty (to jsou dvě odlišná zvířata) až zhruba do roku 2000. Knihu maximálně doporučuji i všem emigrantům, protože kniha jmenuje jména - a já jsem je znal! Jsem si jist, že je budete znát taky.

Kniha je sympaticky tlustá - téměř 700 stran a zabývá se nejen poválečnou historií Zlínska a Gottwaldovska (včetně detailů, jak došlo k přejmenování) a jmenuje jména i tam. Dočtete se, kdo asi zavraždil Augustina Schramma (a Jana Masaryka), o tom jak komunisti a vrazi jako Vávra-Stařík emigrovali do Francie, co to byla Akce Světla a jak komunističtí provokatéři jako Antonín Slabík emigrovali do Austrálie a stali se z nich vedoucí činitelé exilového hnutí v Austrálii či jako JUDr. Vlastislav Chalupa (neboli agent StB mjr. Král) zase emigroval do USA a stal se vedoucím činitelem exilového hnutí v USA.

Autor jmenuje jména - TISÍCE jmen - a člověku jde mráz po zádech, když si uvědomí, kolik těch jmen zná. V knize jsou stovky fotografií - těch, co byli zabití, popraveni, umučeni - a nemám pochyb o pravdivosti jediného údaje

Kniha Jaroslava Pospíšila Hyeny v akci je něco, co byste si určitě měli přečíst. Pokud vás to "nezajímá" - pošlete mi prosím adresu a já vám z eBay objednáme nějaké krmiwo pro dobytek.

Na závěr bych rád uvedl, že si nemyslím, že úplně všichni Češi jsou hyeny. Vždy jsou výjimky a jsem rád, že zrovna vy jste jednou z nich. Jen bych byl rád, kdyby vás bylo víc. Jak kdysi zpíval Jiří Dědeček: "Málo slušnejch lidí, málo slušnejch lidí žije mezi náma - kam se poděli? Emigrovali a nebo umřeli?"

BLUE PLANET IN GREEN SHACKLES: What is Endangered: Climate or Freedom? by Václav Klaus Siobhan Reeves (reviewer)

Scientific integrity in jeopardy

(Washington, DC: Competitive Enterprise Institute)

Paperback: 109 pages - Rec. price: AUD\$19.95

In this short book, the current President of the Czech Republic, Václav Klaus, delivers an excellent exposé of the discredited theory of human-induced climate change and the threat it poses to our economic liberties. He discusses particularly how media bias misleads the public on this issue.

It is commendable that a man of his public position should be willing to speak out against climate-change alarmists. His work is intelligent, concise and readable, conveying a wealth of statistical information, economic data and media analysis.

Klaus reinforces the point that global temperature changes in the last century have been historically negligible, and that the hypothetical future threats are highly speculative. Moreover, there is no general scientific consensus on this question, as the media would have us believe.

Discriminatory

Klaus criticises countries for adopting universal treaties and protocols as a means to tackle climate change. These can be discriminatory when they do not take into account the differing levels of development and wealth in different areas of the world. Developed countries have no right to cripple the economies of underdeveloped nations by imposing inappropriate environmental standards.

It is also of serious concern that environmentalists refuse to consider the technological advances that future generations will make. Theodore Roosevelt, when he became US president in 1901, was already a champion of the environment, yet he did not know the meaning of the words radio, microwaves, laser, virus, penicillin, nuclear energy, computer, antibiotic, ecosystem, gene, neutron, etc. These fundamentals of contemporary society have only been discovered in the last 100 years.

Why have we lost faith in human ingenuity to continue to make technological advances?

Klaus discusses the controversy surrounding Bjorn Lomborg's book, *The Sceptical Environmentalist*, published in 2004 by the prestigious Cambridge University Press. The book dealt with the misrepresentation of statistics by environmentalists. Nothing it said was particularly new, but it was fiercely attacked by several academics, presumably because the author is an environmentalist himself, an "insider".

One of Lomborg's severest critics is the discredited ecological activist Paul Ehrlich, who, some decades ago, predicted that, by the 1980s, global overpopulation would lead to the extinction of all sea life, mass famines and US life expectancy shrinking to 42 years. None of this of course has come to pass.

The Danish Committee on Scientific Dishonesty condemned Lomborg's book, to the delight of environmentalist organisations around the world. But the Danish Ministry of Science, Technology and Innovation responded by overturning the DCSD's action, thus vindicating Lomborg. However, the media largely ignored the Ministry of Science's pronouncement. As Klaus explains, environmentalists for the most part are no longer concerned with defending scientific integrity.

Klaus outlines his worries that environmental activism is no longer about the noble pursuit of sustainable development or genuine scientific concern for the environment, but rather it is an ideology concerned with manipulation of public opinion and endangering human freedom through excessive state regulation.

Recently, a British court found environmental extremists not guilty of criminal charges brought against them for wilful property damages and vandalism at a coal-fired power plant. Instead, the court found that the activists had a "lawful excuse" because of the hypothetical damage this plant's contribution to "global warming" might cause in the future. This sets a dangerous precedent that Greenpeace and other radical activists are sure to take advantage of.

Klaus, having lived under communism for most of his life, warns: "Ambitious environmentalism... is the biggest threat to freedom, democracy, the market economy, and prosperity at the beginning of the 21st century. This ideology... wants to replace

the free and spontaneous evolution of mankind by a sort of central (now global) planning of the whole world."

Environmentalists, he argues, refuse to see beyond their static view of the world. They ignore future technological progress, the well-attested fact that the richer a society is the better quality of environment it can afford, and the natural climate variations of our planet.

Surely, it is disturbing that, as a society, we are willing to spend billions on hypothetical climatic scenarios when we are faced with far more urgent current emergencies such as starvation, disease epidemics, political repression, terrorism and genocide in many areas of the world.

Klaus's work is critical to understanding why the climate-change debate is no longer about controlling the environment, but about controlling people. Perhaps, that is why this book from a president of a former Iron Curtain country is so powerful.

His position is clear: "The world is a complex and complicated system that cannot be organised according to an environmentalist human design without repeating the tragic experience [under communism] of wasting resources, suppressing people's freedom, and destroying the prosperity of the whole human society."

Global-warming - myth, threat or opportunity?

Walter Starck News Weekly 27/9/2008

*The most critical problem we face is not global warming, or how to make fuel more expensive so we will use less, but providing enough at affordable prices to keep our economy going until alternatives can become reality, writes scientist **Dr Walter Starck**. The Lucky Country has the choice between disaster and a unique opportunity.*

Climate change looks more and more like becoming a catastrophe we inflict upon ourselves in trying to avoid one we have only imagined.

The theory of catastrophic global warming due to CO₂ emissions rests on two fundamental elements. One is that CO₂ absorbs infrared radiation. The other is that interactive computer models of climate have been constructed to show increased warming with increased CO₂. However, a couple of dozen different climate models all produce differing results in accord with the assumptions and estimates they each incorporate.

While the absorption of infrared by CO₂ is undisputed, the amount of such heating on global climate is highly uncertain. There is good reason to think it has been greatly overestimated. The current understanding on which the climate models are based is very incomplete. As for the widely publicised catastrophic consequences of warming, these are not even predicted by the models but are only speculations regarding such warming.

Lack of verification

Complex interactive models can be constructed and adjusted to produce any desired result. Without verification they reflect only the ideas on which they are based.

The famed mathematical physicist and father of cybernetics, John von Neumann, once said: "If you allow me four free parameters I can build a mathematical model that describes exactly everything that an elephant can do. If you allow me a fifth free parameter, the model I build will forecast that the elephant will fly." Those who claim a high degree of scientific certainty regarding global warming can only be woefully uninformed, overly impressed with themselves or less than honest. There are serious doubts and uncertainties about every aspect. The fundamental radiative physics involved in the complex and variable mix of gases and conditions that comprise the global atmosphere is far from clear. The distribution of heat through the myriad pathways of atmospheric and oceanic circulation is only poorly understood. The innumerable interactions and feedbacks involved in this immensely complex system have only barely begun to be recognised, much less understood well enough to be accurately modelled.

In contrast to the virtual world of computer simulations, real world evidence presents a very different picture. To list but a few key facts:

- Hundreds of peer-reviewed scientific studies from all over the world indicate a Medieval Warm Period as warm or warmer than present temperatures. Recent warming is not unprecedented.
- Numerous studies of extreme weather incidences indicate that recent occurrences are also not unprecedented, nor even unusual.
- The tropical mid-tropospheric warming predicted by the models as a prominent signature of CO₂-induced global warming has not occurred. The models are wrong about the dominant area of warming.
- Most of the warming predicted by the models comes from increased relative humidity acting as a positive feedback to amplify CO₂-induced warming. This too has not occurred. The models are thus also wrong about the major source of warming.
- Contrary to greenhouse warming expectations, southern hemisphere trends have shown negligible warming.
- The global temperature trend has been flat for a decade despite increasing CO₂.
- Most important of all, global temperatures have declined markedly in both hemispheres over the past two years, with widespread record and near record lows.

The current cooling was unpredicted by any models. Although warming advocates have tried to dismiss it as only natural internal variability, they have previously strongly denied any such possibility in connection with warming. Even if one accepts some natural variability, widespread record cold clearly refutes the degree of warming that has been attributed to the Greenhouse (GH) effect. Moreover, such cooling is fully in accord with well-established correlations of temperatures and solar activity as well as the major multi-decadal shift in oceanic conditions known as the Pacific Decadal Oscillation which has just recently switched into its cool phase. However, if we accept these influences to explain current cooling, then we must also accept their likely responsibility for most or all of the preceding warming.

The claim that the threat of global warming is 90 per cent (or often 99 per cent) certain is simply a figure of speech reflecting the speaker's commitment to a belief. It has no mathematical basis, and should be seen as comparable to the 100 per cent certainty professed by religious devotees that theirs is the one true faith. Although one might expect that evidence that a serious threat may not really exist would be greeted with hopeful interest by anyone professing concern about it, the opposite is true. That global warming is no longer just a theory, but has become a belief is reflected in the reaction to any suggestion of doubt.

No matter how well founded and clearly presented, this provokes only anger and rejection, not interest, in believers. As contrary evidence mounts and climate cools, defence of the belief only becomes more desperate and the claimed threats are ratcheted up still further. One might be forgiven the impression that the threats are not so much feared as they are fervently being hoped for.

The oil supply

Meanwhile, however, the obsession with global warming has blinded us to a far more real and imminent danger. The oil supply on which our entire economy is based is not keeping up with increasing demand, and we are doing nothing effective in response. Consider just a few important facts:

- Production has already peaked and is in decline in some 50 nations.
- Despite major advances in exploration technology and effort, the rate of discovery of significant new reserves has steadily declined for several decades and is far below depletion rates.
- Exports are decreasing in most exporting nations as their own domestic demand increases.
- Refining capacity has not kept pace with demand, due to environmental restrictions and concerns over future supply of crude.
- Most existing refineries are designed for light sweet crude, the supply of which is rapidly declining.
- Future oil will increasingly be heavy sour crude which only a minority of existing refineries can use.
- The major oil-producing nations have no incentive for massive investment to increase production, accelerate depletion, reduce their earnings and end up with huge expensive infrastructure which would soon be surplus to dwindling supply.

The price increases over recent years are primarily the result of near static supply in the face of increasing demand. Ongoing growth in demand, shortages, significant further price rises and a dampening effect on the global economy are almost certain to continue for the foreseeable future.

While speculation may have contributed to accelerating the increases, it cannot sustain them. Their persistence and ongoing rise indicate a firm basis in underlying tightness in supply. Further price increases will only cease when cost suppresses demand.

Synfuel

Affordable liquid fuel for transport and mobile machinery is essential to the functioning of our whole economy. Viable alternative energy is still decades away and we are doing nothing to prepare to get from here to there.

Synfuel from coal and gas could supply all our needs here in Australia at less than half the current price of oil. This can be done using commercially-proven technology which can be implemented now with no uncertainties.

Companies are ready, willing and able to implement the technology. Only emission restrictions on CO₂ are holding them back. All focus by government is on "clean" renewable technology that is totally inadequate now and decades from becoming commercial.

Despite the resources boom, the Australian economy is in a highly vulnerable position. Manufacturing is in decline and, at 13 per cent of GDP, is among the lowest in the developed world. The trade balance remains in chronic deficit with no foreseeable improvement. Foreign debt is growing at twice the rate of the economy. At over \$600 billion it is now about 60 per cent of GDP, the highest in the developed world.

The current boom rests on high commodity prices; but commodity booms normally last only a few years before increased production, spurred by high prices, brings prices down again. With or without any added influence from a global economic slowdown, an end to the boom is inevitable. This will result in a fall in the exchange rate of the Australian dollar and a blow-out in foreign debt. In the almost certain event of fuel shortages leading to substantial widespread price increases and a global recession, a large debt obligation which could not be met would result in a collapse of the \$AUD. Dependence on imports for most manufactured goods will exacerbate the problem. Having an economy that is independent of world markets for our own energy needs would be a huge advantage.

Australia's contribution to global CO₂ emissions is about 1.4 per cent. This is equal to only six months' growth in China's emissions. Natural uptakes of CO₂ over Australia's land and exclusive economic zone (EEZ) area absorb half again more than this. Our net contribution to global CO₂ emissions is already negative. Whatever we do or don't do will be trivial to the global situation, either in quantity or even as an example.

The opportunity

Global warming is a distant and uncertain possibility of a problem that most likely does not even exist. It can only be meaningfully addressed by developments that will require decades and which, in any event, must be undertaken even without the threat of warming.

Severe economic hardship, however, is an imminent probability. This could be greatly alleviated, if not avoided altogether, by development of our own liquid-fuel supplies.

It would be far easier to do this now in a time of prosperity than trying to do so in a recession. Having such capacity already in place might well even avert a recession here altogether. Being energy-independent would be a huge competitive advantage in a time of high energy costs and shortages everywhere else.

Precaution in the face of uncertainty may sound sensible, but the realm of hypothetical risk is without limit. Many perceived risks turn out to have no reality. Remember the Y2K millennium-bug scare?

We cannot build fortresses against every shadow of doubt. Precaution too is not without risk. Any proposed precautionary measure must be weighed against alternatives as well as consideration of its own consequences.

Obsessing over distant uncertain risks, while ignoring immediate consequences, is poor precaution. For Australia, drastic cuts to carbon emissions to prevent global warming is to climate what anorexia is to obesity.

Economic decline

The proposed carbon taxes will only result in a vast new windfall for government, large cost/price increases and economic recession. Emission-trading is set to become a huge new non-productive industry of wealth redistribution with little or no actual reduction in emission beyond what is effected by economic decline.

The world is headed for an energy crisis with consequences we have not even begun to appreciate. Australia is better positioned to cope than any other nation. The only thing holding us back is blind adherence to an ill-founded belief that daily becomes more hysterical, in denial of conflicting evidence, contrary to sound science and detached from climate itself.

The choice is unambiguous. We can either adhere to the dogma of the eco-cult and suffer immense self-inflicted hardship, or risk an increasingly dubious prophecy to take a clear path to the future.

Seldom is the way forward so obvious. One path goes down easy street; the other takes a detour through Jonestown. The political leaders who recognise this and present it to the electorate will be the next government.

Walter Starck is one of the pioneers in the scientific investigation of coral reefs. He grew up in the Florida Keys and received a PhD in marine science from the University of Miami in 1964. This article is reproduced from National Observer (Council for the National Interest, Australia), No. 77, Winter 2008.

Bydlení na vrcholu silážní věže, výhled k nezaplacení

ČTK 15. 9. 2008 - Olomouc

Přímo na vrcholu staré silážní věže ne-daleko centra města si vybuodovala by-dlení rodina z Olomouce. Na město se dívá ze všech světových stran z výšky zhruba tří desítek metrů, pod bytem se jí přitom nacházejí zachované sklado-vací prostory sýpek. Neobvyklý počin oceňují i odborníci. Stavba připomínají-cí lidem orlí hnízdo totiž sbírá jedno ocenění za druhým.

Věž sila, které fungovalo do konce soci-alismu, si Radim Králík vyhlédl jako ideální místo pro vybudování atypické-ho bytu již před několika lety. Na silo jeho firma kdysi vyvěšovala reklamy.

*Stavba připomínající lidem orlí hnízdo totiž sbírá jedno ocenění za druhým.
foto: ČTK*

Vila na vrcholku silážní věže je dalším příkladem přeměny průmyslových objektů na bydlení. foto: Slavné vily

Když se dozvěděl, že je na prodej, koupil ho. Získal tím lukrativní místo téměř v centru Olomouce.

"Chtěl jsem zůstat ve městě. Nevyhovuje mi velká zahrada u domu, nemám rád sekání trávy. Doma jsem rád v centru. Mám to kousek třeba do divadla, navíc děti chodí do školy a mají kroužky a nechtěli jsme jim dělat taxikáře," řekl majitel bytu.

V silážní věži, kde se poté skladovala řepka, se zachovala původní výška objektu. Architektům Szymonu Rozwalkovi a Tomáši Pejpkovi posloužila jako podstavec, na který posadili vilu – bílou šedou kostku s proskleným obytným

prostorem a terasami.

Rodina při cestě domů urazí z přízemí každý den výtahem téměř tři desítky metrů. Kdyby bydleli v paneláku, bylo by to zhruba deset pater. Vystoupat se dá, v případě dobré fyziky, i po schodech silážní věže. "Ta poloha je fantastická. Ten výhled se nedá koupit," míní olomoucký podnikatel. Podotkl, že než se začalo se samou stavbou, odbouralo se odtud na 240 tun betonu.

Interiér odráží vzpomínky z cest

Z balkónu, který je po všech stranách obytné budovy, je výhled na centrum Olomouce z výšky zhruba tří desítek metrů, pod bytem se jím přitom nacházejí zachované skladovací prostory sýpek. Neobvyklý počin oceňují i odborníci.

foto: ČTK

Výhled a absolutní ticho

Jeho žena Barbora se dvěma dětmi si na nezvyklém bydlení pochvaluje především výhled a absolutní ticho. Paradoxně vybudováním bytu na betonovém silážní podstavci docílili samoty uprostřed města. Pomáhají tomu i speciální skla, která zabírají 200 metrů čtverečních plochy.

"Jsou nejen bezpečnostní, ale mají i velkou tepelnou izolaci, jsou protihluková a jejich speciální povlak odráží infračervené záření, takže tady nejsme jako ve skleníku," doplnil majitel bytu, který kromě rodičů a dvou dětí sdílí také kočka a králík.

Na své by si v domě přišli i milovníci technických památek. Hned v přízemí například narazí na původní výtah, pomocí kterého se spouštěli pracovníci do skladovacích buněk.

V objektu se stále nachází obrovské množství skladovacích prostor, sýpky i podzemní prostory, kde se nacházela turbína. Majitelé domu si nemohou rozhodně stěžovat ani na nedostatek sklepení. Vinný sklípek se tady však zřejmě nikdy neuchytí. "Jsem spíš konzument než skladovač," dodal s úsměvem Radim Králík.

Atypické řešení má i interiér bytu vybudovaného na vrcholu silážní věže. Odráží se v něm i inspirace z cest, které Králík absolvuje po světě. Skleněný průhled v podlaze prvního patra zachycuje vzpomínky na Irán, na terase lákají k usednutí houpací křesla z Kostariky, v obývacím pokoji stojí originální širokoúhlý krb.

Milovníky literatury nadchne i zhruba šestimetrová knihovna patřící původně Oldřichu Králíkovi, jednomu z nejvýznamnějších filologů a literárních historiků, který byl dědečkem Radima Králíka.

V celém bytě, jehož podstatnou část tvoří okna, přitom návštěvník nenajde ani jednu žaluzii či záclonu. S případným voyerstvím zvenčí si jeho obyvatelé hlavu nelámou. "Byt je řešen tak, že sem z ulice nejde vidět. Udělal jsem vše pro to, abychom záclony neměli," podotkl Králík.

Přímo na vrcholu staré silážní věže nedaleko centra města si vybudovali bydlení manželé Barbora a Radim Králíkoví z Olomouce. foto: ČTK

MÁTE JIŽ ZAPLACENÉ ČLENSKÉ PŘÍSPĚVKY \$25?

Best way to protect life is to mete out death

Garry Linnell The Daily Telegraph 26/9/ 2008

FORGIVE us if you can but we - the majority of Australians - have sinned and will continue to do so. There is murder in our hearts. We want a trap door to crash open and a rope to break - and then stretch - the neck of Ivan Milat.

We want syringes filled with sodium thiopental and potassium chloride injected into the veins of Anita Cobby's killers. And in the next few weeks, we want to know that a firing squad has done away with Amrozi bin Nurhasyim, Ali Ghufron, known as Mukhlas, and Imam Samudra. The three men who helped carry out the 2002 Bali bombings that killed more than 200 people, including 88 Australians, are expected to face an Indonesian firing squad when the current Muslim holy month of Ramadan ends in early October.

Strange, though, how these men who say they have nothing to fear from death and welcome their impending martyrdom have turned squeamish. They are appealing to Indonesia's Constitutional Court claiming execution by firing squad is a form of torture.

Most expect this last-ditch appeal to fail. But don't expect their executions to trigger a new debate in Australia over capital punishment. It's the argument we're not allowed to have in this country. Those who oppose the death penalty, including both main political parties and large sections of the media, have hardly been vocal in opposing the execution of the bombers. Privately, most politicians will admit we are better off without the three men who caused so much suffering for so many Australians.

Four decades have passed since the last execution on Australian soil, yet repeated surveys continue to show the majority of Australians support the reintroduction of the death penalty. Revenge is a visceral impulse that is hard-wired into our DNA. It's why we have a justice system in the first place - to extract retribution against those who offend against us. It's why the majority of Australians continue to support the reintroduction of the death penalty. And it's why, if anyone ever took the life of someone we love in a cold, callous act, the majority of us believe it only fair the offender forfeit theirs. But apparently that is a "simple" and "primitive" view - the same disdain the opinion shapers in this nation have for the rest of us whenever the subject that dare not be spoken about in public is raised.

John Howard opposed the death penalty as prime minister but seemed to believe that if an Australian was murdered overseas it was all right for the offender to be executed. From his few public utterances on the subject, current PM Kevin Rudd appears to be no different.

Not long ago, Baptist minister and tireless human rights campaigner Tim Costello suggested the main political parties should argue for a special category of heinous crimes to justify execution.

Well, you either have it or you don't. But that's not a debate we can have in this country. Argument is stifled because the anti-death penalty lobby cloaks itself in such a secure shroud of moral superiority that no middle ground can be found. Their first port of call is always the claim that the taking of any life lowers and demeans us as a society. This immediately implies that anyone with an opposing view is not on the same moral playing field. They then put forward the danger of a wrongful conviction. Follow this logic to its ultimate conclusion and you get this: Thousands of people around the world are wrongly convicted each year. So let's not have any trials or juries because of the danger of locking away the wrong person for the rest of their life. By the time they make their third point, the anti-capital punishment gang throw in a favourite red herring. The death penalty, they say, is no deterrent to further crime.

Yet a recent studies suggest otherwise. In Harris County, Texas, where executions are most aggressively carried out, there has been a 72 per cent decrease in the annual murder rate since 1982. In the US, which suffered an explosion of crime and urban breakdown in the mid-1970s at the same time its Supreme Court ruled against the death penalty (later overturned), you are now less likely to be murdered than in 1960. University of Colorado economics professor Naci Mocan conducted a study on more than 6000 death sentences in the US between 1977 and 1997. His

findings suggest that every execution meant five or six extra murders were not committed. "Science does really draw a conclusion ... The results are robust," Mocan said.

There has always been murder in people's hearts and a crazed would-be martyr with visions of 72 virgins waiting for him in heaven will never be deterred by the prospect of facing the death penalty. So here's a moral question for all those on the high ground. If we hold human life to be so sacred then surely those who snuff it out - particularly in the most heinous cases - deserve a penalty that recognises the true severity of such a crime.

MNICHOV: Měli jsme tehdy sedlat? Určitě!

Milan Hulík Neviditelný pes 29. září 2008

Budiž mi prominuto, že používám nyní módní slovo „určitě“, namísto slova „jistě“. Vyžaduje si to závažnost tématu. Diskuse o Mnichovu – měli jsme se bránit nebo nebránit - se opakuje každý rok s pravidelností příchodu podzimu. Patří již k národnímu folkloru, který postrádají národy, které v takové situaci bojovaly. Již samotný fakt nekončící 70leté diskuse svědčí ve prospěch obrany. Takové notorické diskuse s každoročním patem se nevedou v zemích, které se dokázaly agresorovi postavit, byť v boji třeba podlehly. Vedou se tam, kde historie nedává svědomí spát. Poskytuje také politikům a pamětníkům příležitost, aby se vyprofilovali jako historici, jejichž soudy mají ovlivnit v této otázce rozdělený národ. Za příštích 20 let nebude situace jiná, protože v desetiletích po Mnichovu vznikly legendy podporující tehdy zvolené defetistické řešení, které dnes přizívuje neznalost historických faktů a vědomostí o skutečné síle obou armád a jejich výzbroji a celé dobové atmosféře.

Úvodem ale konstatujme, že toto porovnávání není nejdůležitější. Do boje za samostatnost, svobodu a zachování existence se nejde jen tehdy, je-li šance na úspěch. Má se jít vždy – tím spíše musí jít ten stát, jemuž novodobá existence bez vlastního přispění spadla do klína, byť za pomoci domácích politiků a jejich výsadku v zahraničí. Bez rozpadu „mateřského“ státu – Rakouska - po první světové válce by se tak ale nestalo. ČSR měla v r. 1938 jedinečnou šanci osvědčit svůj nárok na samostatnost a svobodu a vybojovat si ex post právo na svoje místo mezi evropskými státy s emancipovanými národy.

Právo nebránit se má jen ten, kdo není ozbrojen a komu nic jiného nezbyvá. Ať jde o jedince, či o stát. ČSR ale zbývalo! Vůbec není důležité, kolik měl kdo vojáků, tanků a letadel, tím spíše, že se tato fakta vykládají zkresleně a s malou znalostí věci. Ano, Německo mělo mnohem více letadel a k tomu ještě modernějších než my; neplatí, že naši letci byli lépe vycvičení, jak někteří nyní tvrdí. Německo mělo svoji legii Condor s válečnými zkušenostmi ze Španělska a zastaralá československá letadla by byla nad hořícími městy smetena z oblohy. Německo mělo více tanků, naše byly ale modernější (LT 35). ČSR měla lepší pěchotní výzbroj, tehdy bezkonkurenční lehký kulomet vz. 26 (později v Anglii vyráběný slavný BRĚN) byl v každé pěší četě, lepší dělostřelectvo a na počet vojáků měla jen o 280 000 vojáků méně než armáda německá. V celkovém počtu kulometů (lehkých i těžkých) měla ČSR převahu 1:0,37. Německo mělo o několik set více protitankových kanonů, což nebylo ani tak rozhodující, protože pancíř německých tanků probíjelo i kulometné střelivo.

Adorované opevnění bylo v říjnu 1938 dohotoveno jen z jedné čtvrtiny. Bylo však hotovo na očekávaných hlavních směrech útoku. Nedostatek betonu nahrazovala manévrovací část armády – jejich 40 divizí, z nichž nejelitnější část pod vedením generála Lva Prchaly byla soustředěna v jižním směru předpokládaného útoku (na rakouské hranici). Pevnosti, např. francouzská Maginotova linie, se nakonec ukázaly jako zhoubné pro morálku armády, protože vedly k pasivní strategii boje, armáda se za nimi schovala a jak se ukázalo po vyhlášení války Německu Francií a Británií poté, co bylo přepadeno Polsko, vedla francouzská armáda válku jen pomocí letáků - dokud Německo na ni skutečně nezaútočilo.

ČSR měla však něco, co nemělo Německo. Vysokou bojovou morálku plně odpovídající shora uvedeným historickým pretenzím majícím ospravedlnit existenci ČSR jako jednoho z nástupnických států Rakouska a jeho historického státního práva – pro-

gramu české politiky a politiků druhé poloviny 19. století. Tyto historicko-právní nároky spolu s úsilím Masaryka, Beneše a Štefánika s podporou českých krajanů přiměly USA, Francii a Británii souhlasit se vznikem ČSR. Bylo je tedy třeba stvrdit i vojenskou obranou státu, bez ohledu na sílu protivníka. Miliardy vynaložené na obranu státu se měly zúročit bez porovnávání šancí a výpočtu, jak to dopadne. ČSR mohla uspět ještě lépe než Polsko, které dokázalo zadržet německou armádu o 14 dní, které však Francie s Anglií nevyužily. Dva týdny statečného heroického boje proti přesile fyzické i technické však Polsku zachovaly čest a vstoupily do dějin. Byla to také základní strategie velení čs.armády - zadržet první nápor ještě za hranicí na opevnění a pak v případě potřeby ustoupit do Beskyd, Bílých Karpat a slovenských hor a čekat, co Francie a Anglie. Kdyby se zachovaly stejně jako v případě Polska, tak na kapitulaci byl čas a byla by to čestná kapitulace, která by nezlomila páteř národa jako ta bez boje a která by osvědčila shora uvedené předpoklady vzniku a existence ČSR a vytvořila nároky na jeho další, poválečnou existenci bez milosti spojenců. Jak historici spočítali, počet mrtvých (popravených a umučených), včetně těch, kteří padli se spojeneckými vojáky za hranicemi své země, nebyl větší, než těch, kteří by byli padli v přímém boji proti německému agresorovi. Legendu o jinak vyvražděném národu, kterou stvořil prezident Beneš, je třeba odmítnout! Jednak k ní Německo nemělo dostatečnou logistiku, tj. potřebnou zásobu munice, a také proto, že tehdy ještě tak postupovat nemohlo. Existuje-li prakticky jediná námitka proti naší obraně, a to, že bychom byli v případě Hitlerova útoku zničeni, pak je třeba se zeptat, co by to zničení představovalo? Že by zde mnozí z nás nebyli? Stejně tak zde dnes nejsou děti popravených odbojářů a jejich potomci, nejsou zde ti, kteří se mohli narodit těm, kteří padli ve Francii, v Británii, v Africe i na východní frontě. Ani těch, kteří bídně zahynuli v koncentračních táborech, ani těch židovských spoluobčanů, kteří byli zplynováni jako obtížný hmyz. Že by při bombardování měst a naší zlaté Prahy zemřelo více lidí? To je možné, stejně tak je možné, že by Hitler couvl nebo zahynul při atentátu plánovaném některými německými generály (Osterovo spiknutí). Takovéto licitace nemají smysl při faktu, že každý muž je povinen hájit svoji ženu a děti, v případě potřeby se zbrání v ruce. A dokonce nejen svoji rodinu, ale i rodiny blízkých, slabých a chudých. Nebo jsme neviděli western „Sedm statečných“? Z těch zůstali jen tři, zlo bylo však zničeno a vesničané zůstali svobodní. Jistě, je možno vyslovovat řadu hypotéz, např. že kdyby nedošlo k takovým ztrátám důstojnického sboru (k nejvyšším mezi spojeníci), tak by se komunistům možná nepodařilo v únoru 1948 zpacifikovat armádu). A to nehodnotíme skutečnost, že pro vojáka je důstojnější padnout v boji než zemřít na kolenou ve věznici. Tak co bychom v říjnu 1938 vlastně riskovali? Mrtvé? Byli pak stejně. Poničená města? Nebyla horší zlomená páteř národa a zničená morálka? Nakolik tyto „vedlejší ztráty“ ovlivnily další postupné kapitulace, jako byly ty v r. 1948 a 1968? Komunisté, největší kritici prezidenta Beneše, pak v osobách našich „milovaných soudruhů“ Dubčeka, Smrkovského, Černíka a hrdiny SSSR generála Svobody, podepsali kapitulaci stejně jako jimi kritizovaný Beneš. Kam až došel kapitulantský komplex z Mnichova? Není přítomen i ve vyjádřeních některých našich politiků a nejvyšších představitelů dnes?

Není důvodu pochybovat o manifestačním odhodlání národa vyjádřeném bleskovou mobilizací dne 23.9.1938. Stejně tak o odhodlání těch, kteří se beze zbrání postavili sovětským tankům dne 21.8.1968. Takto sjednocenému a odvážnému národu je třeba se postavit do čela, nikoli jej začít strašit „vedením na jatka“, jak to řekl prezident Beneš generálům Ludvíku Krejčímu, Vojtěchu Lužovi, Lvu Prchalovi, Sergeji Vojcechovskému a Janu Syrovému, které přijal dne 23.9.1938 na pražském Hradě v hodinách, kdy se začali scházet účastníci mnichovské konference. „*Já sám musím postupovat tak, abych zachránil stát alespoň do nejbližší války. Připravujte se na ni, budeme ještě v ní hrát roli.*“ Bylo to příznačné, v hodinách, kdy měla armáda budovaná po 20 let nastoupit do boje, se měla připravovat „na příští válku“. Kterou válku měl pan prezident na mysli? Asi tu světovou, co přišla. Do ní měl jít obsazený stát zbavený své armády a s decimovaným důstojnickým sborem? Podobně slibovali muži „jara 1968“ po návratu z Moskvy pokračování v polednové politice ve státě obsazeném sovětskou armádou.

Málo se u nás ví o první sovětsko-finské válce, která začala přepadením Finska v prosinci r. 1939. Finská armáda v počtu 400 000 mužů se postavila tvrdě proti jeden a půlmilionové Rudé armádě a nechybělo mnoho, aby nakonec zvítězila. Finsko sice pak drtivě převaze neodolalo, a bylo nuceno kapitulovat. Nebylo však obsazeno, Sta-

lin si jen ukrojil část finského území a Finsko přežilo. Tímto odporem si vytvořilo dokonce podmínky, že i po porážce ve druhé válce se Sovětským svazem, v níž bojovalo již na straně Hitlera, si uchovalo daleko větší míru samostatnosti než ČSR po r. 1945 a 1948 a bylo po celou dobu studené války bráno jako součást Západu, byť s jistými omezeními. V první linii bojů byli ale i karikaturisté, kteří zvyšovali již tak vysokou morálku finských vojáků. Na jedné karikatuře byl vyobrazen finský voják, jak stojí na lyžích na kopečku a vykuleně pohlíží na valici se masu Rudé armády proti němu. „*Pane Bože, kam je všechny pohrbíme,*“ jde mu v bublině od úst.

Kážu-li o vodě, musím ji pít až do konce. 26. září 1938 prezident Beneš mluvil jinak. Náčelníku své vojenské kanceláře generálu Silvestru Bláhovi řekl: „*Tato válka bude hrozná. Nakonec se u nás s Němci budou bít všichni, uniformovaní i neuniformovaní, muži, ženy... Ale budeme se bránit do posledního dechu a musíme jít až do konce, děj se co děj. Já zůstanu se svou vojenskou družinou stále u vojska. Ale ať to víte i vy, i hlavní velitel a předseda vlády: budu ustupovat s vojskem jen po jistou dobu. Až se budeme muset zastavit, území už dále neopouštět a bít se s nepřítelem až k smrti, to já jako prezident republiky nesmím být zajat. Zůstanu s těmi, kteří se budou bít doopravdy až do poslední chvíle, a pak padnu s nimi... Vžil se do role spartského krále Leonidase?*“

Tři dny před strašením generálů se tedy nebál jatek? Nebyl prezident Beneš karikaturou také – sebe sama? Vrchní velitel, který mluví o boji a současně i o kapitulaci, nemůže velet. Prezident Beneš karikaturou vojáka skutečně byl. Jeho snímky a filmové záběry ve vojenských holínkách a na koni, nebo v uniformě vyvolávají úsměv. Beneš nebyl typem vojáka. Nebyl na vojně a nikdy v ruce nedržel zbraň. Jak by mohl, když se ani jako kluk nedokázal prát. Měl jiné přednosti – byl vynikající diplomat a uměl vyjednávat. Lepšího ministra zahraničí už nebudeme mít. Nebyl ale voják! V říjnu 1938 se však už vyjednávat nedalo. Jen bojovat! Je znám výrok Jana Masaryka na otázku, jak by se na místě Beneše zachoval jeho otec. „*Tož budeme sedlat,*“ by prý řekl jeho otec. Věřím tomu, vždyť T.G.M. dokázal na manévrech zalehnout ke kulometu, a kdo jej viděl v jeho prosté uniformě na koni při přehlídce, musel podlehnout jeho velitelskému charismatu, byť byl „jenom“ profesorem. Bylo tedy tragedií, že československým generálům a jejich odhodlané armádě velet v r. 1938 nevoják každým coulem.

I bez pevností, i bez propočtu „kolik je jich a kolik nás“, se mělo bojovat. Stačily k tomu přece sklady plné zbraní a střeliva. Bylo toho více, než měli Němci. Bylo čím střílet a o posledním náboji mluvil i prezident Beneš, než se zhroutil. Víím, že generálům bylo zatěžko zatknout svého vrchního velitele, povinnost subordinace byla silnější než povinnost vojáka bojovat. Tehdy ještě nikdo netušil, že Mnichov byl jen generálkou na další Benešovu kapitulaci.

Troufám si tvrdit, že tak odporný zjev, jako byl plukovník Moravec (Yester), ze kterého ponižující kapitulace udělala českého Quislinga, by byl v čele armády lepším velitelem než E. Beneš. Svědčí o tom jeho návštěva na Hradě a výhrůžky Benešovi, budo-li kapitulovat. Je to paradox našich dějin. Za Quislinga můžeme v říjnu 1938 považovat Beneše, za Žizku Moravce. Pak se to obrátilo, ale Žizkou byl Beneš opravdu jen „jako“.

Jaké smutné následky má mnichovská kapitulace, předvedli v nedávném TV pořadu o 70. výročí Mnichova dva pamětníci – tehdejší vojáci, kteří plni vzteku a bezmoci museli opustit pevnosti. Prý po letech došli k přesvědčení, že prezident Beneš jednal správně. Po letech pacifistických masáží a „odborných dobrozdání“. Jiného názoru jsou mladí muži, o kterých Petr Pithart napsal 27.9. v LN, že „*otázku, zda jsme se tehdy měli bránit, či nikoliv, kladou osobitě lidé, kteří po léta s dojemnou péčí a často za vlastní peníze rekonstruují pohraniční pevnosti do takových detailů, že by zítra mohli zalehnout do jejich střílen*“. Protože tam jezdím za nimi, tak jejich odpověď znám. Ztotožnili by se s tím, co napsal Jan Patočka ve své knize „*Co jsou Češi*“: „*Když přišla ve dnech Mnichova hodina rozhodnutí, prezident Beneš se žalostně zhroutil, místo aby v situaci rozeznal jedinečnou historickou příležitost. Generální štáb mu sdělil, že sice budeme muset podlehnout, půjdeme-li do toho sami, ale že se toho musíme navzdory všemu odvážit, a on to přesto vzdal. Zlomil tím morální páteř společnosti, která byla připravena k boji, nejen pro daný okamžik, ale na dlouhou dobu, na celou válku a dobu po ní. Měla-li česká zahraniční akce během první světové války jistý rys velikosti a zajistila-li si tu vůle českých politiků ve světovém koncertu jisté postavení, které mohlo být východiskem nové velikosti, byly všechny tyto možnosti propaseny, zmařeny*“

a možná navždy pohřbeny... Je tragikou moderního češství, že jeho touha po tom, vybojovat si houževnatou vytrvalostí v boji zblízka rovnoprávnost s velkými, byla v okamžiku, kdy se mu k tomu – neopakovatelně – nabízela příležitost, selháním průměrného člověka a slabého politika. Jemuž svěřilo svůj osud, zmařena - asi provždy.“

Tam v podzemí pevnosti Bouda, kterou si moji kamarádi rekonstruovali, v místnosti sloužící jako kuchyň, noclehárna a společenská místnost, jen kousek od repasovaných houfnic, se spor bránit-nebránit nevede. Je jim jasno, bránit jsme se měli určitě. K boji je třeba odvahy. Německý dramatik, básník a esejistka Ch.F. Hebbel napsal, že „často je ale třeba větší odvahy k tomu svůj názor změnit než za ním pevně stát.“ Myslím, že to platí pro ty, kteří se zaštilili pořekadlem „udělat z nouze ctnost“. Pro Mnichov však platilo antické přísloví: Konej svoji povinnost a nech jednat Bohy. Mohlo to všechno dopadnout i jinak.

27.9.2008

PERLY A PERLIČKY - sokolské i nesokolské

Plukovník J Novák

Sokolská jednota Sydney uspořádala v říjnu v Národním domě důstojnou **oslavu devadesátého výročí vzniku Československé republiky**. Přítomné uvítal bratr starosta Jan Jelinek. Krátký avšak upřímný projev konsula pana Pavla Pitela zastupujícího jak canberského velvyslance tak pana generálního konsula Vítu Koláře byl následován slavnostním oslovením bratra Ivo Pšeničného a zlatým hřebem pořadu se stalo vystoupení plukovníka Jaroslava Nováka, jako někdejšího příslušníka československé armády ve Velké Británii a jako někdejšího navigátora slavné letky RAF číslo 311. Pan plukovník ve svých osmaosmdesáti letech pohotově a čile zodpovídal otázky z publika a spolu s ním vystoupil opět na veřejnost jeho talisman a miláček Bobby. Bobby, hadrový zajíc, který se s plukovníkem Novákem zúčastňoval náletů na Německo i jiných akcí proti nepříteli a byl prakticky členem posádky. Během odpoledne byl také promítnut filmový záběr z minulého roku, z rodiště pana plukovníka Nové Benátky, kde mu městem bylo slavnostně uděleno čestné občanství. Plukovník Novák zdůraznil, že naši letci v RAF vystupovali důsledně jako Čechoslováci a bojovali za osvobození Československa. Národní hymnu jsme slyšeli v podání České filharmonie pod taktovkou Rafaela Kubelíka ve Smetanově síni a za přítomnosti prezidenta republiky provázenou famfárami z Libuše a následovanou na žádost sestry Evy Čermákové i hymnou slovenskou přítomnými zazpívanou. Všechna čest Sokolu.

28. října 2008, v den výročí vzniku republiky, byl spuštěn **internetový portál Paměť národa**. Jde o rozsáhlou sbírku - největší evropskou databázi vzpomínek pamětníků, budovanou jednotlivci, neziskovými organizacemi, školskými a vzdělávacími,

státními a příspěvkovými institucemi v Evropě, kteří chtějí své nahrávky, texty, fotografie, archivní dokumenty sdílet, porovnávat, vyhodnocovat a společně nad nimi diskutovat. Zpřístupňuje sbírky vzpomínek pamětníků, kteří souhlasili, aby jejich svědectví posloužilo ke zkoumání moderních dějin a bylo veřejně přístupné. Všichni, kdo se připojili svými sbírkami, se stávají součástí SPOLEČENSTVÍ EVROPSKÉ PAMĚTI. Koordinátoři projektů jsou zváni na mezinárodní badatelská sympozia Paměti národa. Pokud byste i vy chtěli přispět do sbírky, ať již svědectvím, vlastní sbírkou, nebo finančními prostředky, adresa portálu je: <http://www.pametnaroda.cz/>

Konec Českého Orfea? Člověku se to věřit nechce, ale prý tomu tak bude. Bratr Ivo Pšeničný to věší na hřebíček. Už to vlastně na hřebíček pověsil. A šmytec. Byl prošen, žádán, doprošován, přemlouván, zaklínán – nepohnulo s ním ale zhola nic. Na kolena jsme chtěli padnout a jeho srdce vzývat. Nepohnuli jsme jeho rozhodnutím a nechat nás na holičkách. To je snad výraz příliš tvrdý, leč my sirotci Ivovým Orfeem zhýčkaní se topíme v slzách. Zejména poté kdy nám bratr Pšeničný naservíroval v říjnu nádherně nafilmované provedení baletu Giselle italskou La Scallou pořízené. To tedy byla labutí píseň Orfea. Ledaže? Ledaže bychom nějak dali hlavy i ruce dohromady a nějak to Pšeničného dědictví udrželi pohromadě. Nu, možná, že se to nějak pozitivně vystříbí, i když nahradit um a zasvěcenost bratra Pšeničného by nebylo lehkým úkolem. Kdyby měl někdo, milí čtenáři, nějaký kloudný nápad, necht' zvedne ruku a promluví. Tak či tak, bratr Pšeničný si zaslouhuje náš vřelý dík za svoji obětavost a zápal, s nímž nám v minulosti tak dlouho věnoval svůj čas, um a fortel. Děkuje – a nepřestáváme doufat v obrat Ivova zapeklitého rozhodnutí...

Počátkem října došlo v sokolském Národním domě v Sydney k zajímavému setkání. Dostavilo se tam totiž na předchozí domluvu, **šest hostů**. Místostarosta moravského města Jeseník, ředitel jeseníckých lázní, starosta města Moree na severu Jižního Nového Jižního Walesu s chotí, místostarosta města Moree a organisátor jistého vztahu mezi oněmi dvěma městy. Tím vztahem je družba – ano družba a tím organisátorem je rodák z Jeseníku Němec Karlheinz Stasch. Ten byl jako pětiletý hošík s rodiči kdysi z Jeseníku vyhoštěn, žil dlouho v Německu a teď již přes třicet let v Sydney, kde pracoval pro společnost IBM. Do Jeseníku se nyní občas podívá, jako tamní rodák. Ta družba je jeho nápad a v říjnu se právě přiblížila uskutečnění. On ten chlapík se jen tak lehko nevzdává a v říjnu byla ona památná listina o družbě Jeseníku a Moree v Moree podepsána. Obě místa mají lázně nebo spíše lázničky, nijaké Karlovy Vary samozřejmě, ale obě města mají naději na rozšíření povědomosti svých léčebných zařízení po Austrálii a po České republice. Moree má zhruba deset tisíc obyvatel a Jeseník asi jednačtyřicet. Nu, uvidíme kam to dospěje, ale iniciativu pana Stasche nelze než uvítat a pochválit. V sokolovně byli hosté uctěni svačinou a ta zahrnovala i výbornou mramorovou bábovku sestry jednatelky Judy Dlaskové. Hosté z Moree si na ni obzvláště pochutnali jako na pokrmu exotickém a dosud na sever našeho státu neproniknutým. Seděl jsem chvíli vedle pana Stasche a hovořil s ním na počest jeho výkonu a zájmu německy. Snad se nadě mnou Miroslav Tyrš smiluje. Když se pak pan Stasch dověděl, že moje jméno je původně asi Schindler, byl u vytržení, ale nic vytrženo našťastí nebylo.

Snad je i marno zmiňovat se o tom tak tvrdošijně, teď v té mezinárodní finanční krizi, ale zatím se nezdá, že by vloni zvolená australská federální vláda inklinovala ku zřízení svého **diplomatického zastoupení v Praze**. Ovšem pokud bude česká koruna pokračovat v cestě nahoru...

V Žalově dnešního Věstníku je smutná zpráva o **úmrtí neúnavního činovníka kanadského Sokola bratra Zdeňka Dobrovolného**. Byl to můj dobrý kamarád ještě z Curychu. Tam studoval na Vysoké obchodní a já na právnické fakultě. Vidávali

jsme se téměř denně a chodili jsme spolu do curyšského sokola. Tam jsme navazovali nezapomenutelné známosti s dcerami curyšských krajanů jejichž matky nás pak rády zvaly domů na koláče i jiné pamlsky. Oba jsme se Zdeňkem také působili mezi československými srtudenty ve švýcarském exilu, mezi nimiž tehdy byl i kolega Jiří Nehněvajs, později pilný pracovník ve Svazu pro vědy a umění. Zdeněk byl příslušníkem českobratrské církve a v Curychu bydlel v jednom protestantském domově pro studenty. Z Curychu odplul do Paraguaje a mezi Asuncionem a Sydney jsme vyměnili hezkých pár dopisů. V Asuncionu se Zdeňkovi nelíbilo, nakonec čekal jen na udělení paraguajského občanství, aby mohl odejít do Kanady. Paraguajec Dobrovolný tedy dal vale Jižní Americe a v Montrealu se pak oženil s děvčetem z české rodiny. Pro Sokol pracoval neúnavně po celou dobu svého kanadského exilu. Škoda takového člověka - po vleklé nemoci mu prý smrt byla ale vykoupením...

K osmičkovým výročím patří letos i **desetiletí uplynulé od tragické smrti JUDr. Jana Jiráka**. Jeho rodištěm byla Bratislava - a poznal hořkost nevděku když byla jeho rodina vystěhována ze Slovenska - a Hronov a Hronovsko, Jiráskův kraj, se pak staly opět sídlem jeho rodiny. Smrt si ho vyzádala v jeho oblíbeném rekreačním působišti, v okruhu pláže Bondi. Jenda byl pilným a pracovitým činovníkem sydneyjské jednoty Sokola, horlivě a účinně působil i pro Spolek pro vědy a umění a vůbec pracoval všude tam, kde cítil, že jeho činnosti bude zapotřebí. Byl iniciátorem mnoha protikomunistických akcí a byl to právě on kdo prosazoval pomoc disidentům charitistům včetně Václava Havla. Účinně prosazoval provedení jeho her v Sydney. Málokdy chyběl mezi věřícími v českém kostele. Byl to člověk rozumný, uvážlivý, poctivý a systematický. Dovedl postupovat podle plánu a dovedl to činit diskretně a ohleduplně. Dovedl být prostředníkem mezi svářejícími se protivníky a jako právník nikdy nezapomínal, že každá mince má dvě strany a zvažovat že je třeba jak líc tak i rub dané věci. Jsem si dodnes jist, že jeho konečný obrat a pokání byly výkvětem jeho čistého srdce. Pokládal jsem ho za jednoho ze svých nejlepších přátel a vím, že i on mě měl za kamaráda. Jenda měl ovšem i nepřátele, zatvrzelé nepřátele. Nebylo divu. Až do roku 1968 totiž pracoval na československém konsulátě v Sydney. To samozřejmě znamenalo, že nemohl nebýt - až do vpádu Sovětů - člověkem, kterému se v Cernínském paláci věřilo. My osmačtyřicátníci jsme ovšem konsulát obcházeli ve velkých kruzích. Měl jsem ale vždycky dojem, že Jenda, když konsulát po sovětské invasi opustil, nahlédl svoje omyly a dal se na nepředstírané pokání. Z toho jsem usoudil, že se dal jinou, pravou cestou. Byli ovšem i takoví, kteří mu nedovedli odpustit nikdy... Starost o rodinu byla jednou z Jendových „koníčků“. Zanechal v Sydney vzdělanou a milou manželku a dvě vzdělané a milé dcery, které tento rok jistě smutně a s láskou vzpomínají na zesnulého manžela a otce.

Napadá mě, a nebudu asi sám, jak by to asi bylo, **kdybychom například s Maďary společně oslavovali národní svátek vzniku republiky** maďarské a československé. Maďaři kdysi jako loupeživí nájezdníci přepadli a nakonec vyvrátili Velkomoravskou říši. Drželi potom po tisíc let Slováky v područí, v poddanství, a jejich cílem bylo pomaďarštit je, pozvolna, ale pomaďarštit. V osudových říjnových dnech roku 1918, kdy se rakousko-uherská monarchie skláněla po prohrané válce do hrobu, byla Praha vojensky obsazena Vídní loyálními uherskými honvédy připravenými do Pražanů střilet. A to i osmadvacátého října a ke střelbě téměř i došlo. A ještě dlouho po skončení války odmítali Maďaři Slovensko uznat jako součást Československa a bylo nutno vojensky proti nim na Slovensku zakročit. Co asi prohlašují Maďaři o ustavení Československé republiky? Jisto je, že ve třicátých letech skandovali fašistické heslo „nem nem šoha“ - ne ne nikdy, tedy Slovensko, Horní Uhry, nikdy nevydáme. Osudy Maďarska řídil v Budapešti admirál bez loďstva Horthy a ve druhé světové válce bylo Maďarsko spojencem Hitlera. A s Maďary oslavovat vznik státu? Inu, může snad jednou dojít k leccemu, ale společných oslav znovuzřízení našeho českého státu s maďarskými honvédy, vnuky vojenských okupantů Prahy z října 1918, bych se nerad dožil.

Českému generálnímu konzulovi v Sydney panu Vítu Kolářovi se podařil kousek čistě husarský – i když o generálních konzulech a husarech a jejich kouscích by se nemělo vlastně hovořit v téže větě a jedním dechem. Podařilo se mu totiž skloubit **oslavu devadesátiletého znovuzřízení českého státu** s veselým znouvystoupením moravskoslováckého cimbalového ensemblu pod jednou střechou, a to v prostorách luxusního hotelu Hilton. Řekl bych, že bylo přítomno tomuto šťastnému skloubení na nějakých dvě stě hosti, a že všechno dopadlo na jedničku – s výjimkou náhlého upadnutí do bezvědomí jednoho z hostů a jeho následného odvozu do nemocnice... Kromě tohoto rušivého zásahu Prozřetelnosti probíhalo všechno jako na drátkách. Sedm chlapců Sudovjanců důstojně zahrálo a zazpívalo českou národní hymnu a absolvovalo úspěšně i hymnu australskou, k věci promluvil pan generální konzul – neopomenuv ani zdůraznit výrazné zhodnocení české koruny – promluvil i representant vlády Nového Jižního Walesu Mr Aquilina a zamotal se čistě po australsku i do Dvořákova rodiště Nelahozevsi, a následovala volná zábava. Ta byla, kromě civilisovaného požívání alkoholu a i nám podávaných, byť ne dobře definovatelných pokroutek, respektive ta zábava se hlavně točila právě kolem toho cimbalového zázraku. Všech těch vábivých a umně hraných a zpívaných melodií vychutnával kdekdo, včetně několikačlenného konsulařního kroužku distinguovaných, ušlechtilých a neodolatelných dam různého mladého věku obklopujících v úsměvech a bohublosti se rozplývajícího pana generálního, vcele ovšem s jeho elegantní mladistvou chotí, a dalo by se i prohlásit že toho večera ke vstupu do ráje chybělo jen několik málo schůdků. Cimbal ale ustal, ustal nakonec i zpěv a zjevení se v blažené náladě rozplynulo v krivolakém okolí Hiltonu, okolí bez jakékoli špetičky česko – moravsko – slovácko-slovenské romantiky... Pane generální konsule, páni konsulové všech českých denominací jemu přisedící a zřejmě nápomocní radami i činem – na jedničku, na 1A. Už aby tu byl ten další říjen.

Po nějakém čase jsem opět navštívil Prahu a co nevidím – všude jsou nové, tedy pro mě **nové čínské restaurace** a podobně jako tady u nás obrázky různých jídel a u každého je číslo. Bydlil jsem na Arbesově náměstí, což není zas tak moc velké náměstí a právě tam jsem napočítal hned tři „číňárny“. Říkal jsem si, že by to těm Pražákům tak chutnalo? A zašel jsem tedy do jedné z nich na večeři. Bylo to překvapení, asi osmdesát míst, ale žádní Pražáci, ani žádní Češi, ani Čiňané, byl jsem tam úplně sám. A když jsem platil, byl jsem tam stále ještě sám. Zvláštní, říkal jsem si. Že bych objevil nějaké nové „pražské tajemství“? Jak to asi na sebe vydělá? Kdož ví...

Kino Ponrepo si letos nějak vzalo na paškál Vlastu Buriana, tedy na paškál v tom nejpositivnějším významu onoho rčení. Promítlo totiž v říjnu opět jeden jeho klasický film v režii Martina Friče **Hrdina jedné noci** – a kdo jiný než Vlasta Burian by tím hrdinou mohl být? Anebo jím představovaný krejčí Florian Svíčička? Tedy Svíčička a Svozilová v roli filmové hrdinky v zépletce s rytířem. Rytíř Svíčička/Burian a dublérka slavné hvězdy Elvíry se nám ukazují ve středověkém hradu v průběhu jedné noci. Dnes by si ten film vydělal sotva na suchý chléb, ale komik Burian si jistě ještě dlouho bude udržovat své české renomé. Ve filmu vystupují i Jaroslav Marvan, Světlá Svozilová, František Černý, František Filipovský – nu prostě celá galerie prvorepublikánských hvězd.

Ať už jsme si přáli třeba i jiný **výsledek presidentských voleb**, nemůže být pochyby o tom, že zvítězivšímu Baracku Obamovi se podařilo, alespoň zdánlivě, udělat z Afroameričanů nadšené americké patrioty, zelektrisovat mladou Ameriku, snad i Evropu a možná i jiné díly globu. Ovšem The proof will be in the pudding – a uvidíme, bude-li nově zvolený president s to prosadit alespoň některé jím před volbou prozazované sliby. Nutno uznat, že oba kandidáti, tedy poražený McCain i zvítězivší Obama se zachovali jeden k druhému v povolební řeči jako praví gentlemani. McCain uměl Obamovi kavalírsky blahopřát k vítězství a Obama dovedl to blahopřání ocenit. Ač nejsem nijakým nadšeným obdivovatelem Obamy - člověk by si byl spíše přál u vesla vidět staršího a zkušenějšího muže - rád přiznám, že to Obamovo přivedení amerických černochoů mezi vyznavače amerických ideálů je důležitým skutkem. Oba-

ma sice nevystupuje jako někdo kdo by se bál zadupání a slibuje zničit toho kdo by chtěl Spojené Státy ohrozit, ale česká strážlivost nás musí nabádat k umírněnosti v nadšení nad vítězstvím dosud nikde ničím neosvědčeného novice. Ovšem kdyby tak nějaký takový český Obama dovedl vyburcovat v našich lidech svědomí a odpovědnost a zelektrisovat je, nebylo by to naškodu...

A nyní jedna opravdu radostná perlička: Eva Strážovská, šéfredaktorka a vydavatelka „Českého dialogu“, plánovala ukončení jeho vydávání koncem tohoto roku. Minulý týden přišel e-mail: „Vážení a milí, **Český dialog** bude ještě vycházet příští rok. Prosím vás moc o pomoc. Potřebujeme na ten rok více čtenářů, více inzerce a více sil k tomu, abychom to zvládli. Buďte tak laskaví a vydržte s námi ještě ten rok, jako autoři a jako čtenáři – díky předem za Vaše laskavé předlatné eventuelně mírně zvýšené o částku, kterou uznáte. S krásným pozdravem Eva Strážovská.“

Pan Pavel Rajnoch nám sdělil radostnou zprávu s pozdravem od **otce biskupa Petra Esterky**, který se chystá na cestu z USA do Austrálie na počátku prosince asi na 12 dní. Otec biskup přiletí do Sydney v sobotu 6. prosince 2008 a v neděli 7.12. bude sloužit mši svatou v kostele sv. Marty ve Strathfieldu, (na rohu Homebush Road a Churchill Street). V 11.30 dopoledne. Po mši bude tradiční setkání v hale s občerstvením.

Západní demokratický svět, samozřejmě včetně Austrálie, si připoměl 90-té výročí konce 1. světové války 11.11.1918 v 11 hodin **The Remembrance Day**, dříve zvaný Armistice Day. V Anglii se letošního výročí dožili ještě tři aktivní účastníci první světové války, kteří bojovali v britské armádě. Nejstarší z nich má 112 roků. V Československu válka skončila o dva týdny dříve vyhlášením svrchované Československé republiky, ale jen v Čechách a na Moravě, na Slovensku se tehdy stále ještě bojovalo s Maďary.

Lovec perel Bojar

VÁNOČNÍ CUKROVÍ a jiné speciality si můžete objednat u Gabi:

Tel. 02 4987 4767 Mob. 0410 413 093 e-mail newgabaja@hotmail.com

Dovážka do domu, též na vánoční večeri 21-12-08 v sokole nebo na Mikuláše 7-12-008

**GABI A JAN BARTOŠ VÁS ZVOU NA TRADIČNÍ VÁNOČNÍ VEČEŘI
V SOKOLSKÉM NÁRODNÍM DOMĚ 21-12-08:**

1. Vánoční oplatka s medem.
2. Rybí polévka a zelňačka.
3. Smažená ryba z bramborovým salátem.
4. Řízek s bramborovým salátem
5. Káva nebo čaj se zákuskem.
6. Vánočka
7. Na každém stole bude vánoční cukroví a čerstvé ovoce, oříšky a pod.

Děti mohou mít smažené bramborové hranolky místo salátu.

\$30 NA OSOBU. DĚTI DO 10 LET ZDARMA OD 10 DO 16 LET \$10

OBJEDNÁVKY: TEL: 02 4987 4767 MOB. 0410 413 093

E-MAIL; newgabaja@hotmail.com

Díky státu, díky vládě....

Bydlíme se ženou, která je na mateřské, a malým dítětem v menším okresním městě 120 km od Prahy ve zděděném rodinném domku. Ještě nedávno jsem pracoval jako systémový analytik u místního výrobce telekomunikačního softwaru, vydělával jsem na náš region slušné peníze, žena dostávala mateřskou a docela hezky a spokojeně jsme si žili. Vydělával jsem 15 000 čistého, žena má mateřskou 3 630, za 18 630 korun se u nás dá slušně žít.

Shodou různých okolností můj zaměstnavatel zkrachoval. Nepříjemné... Slušnou práci u nás neseženu a tak jsem se rozhodl hledat v Praze. Našel jsem si práci hned, jsem profík v oboru, plat je slušný - 38 tisíc. Na denní dojíždění to ovšem není, takže si musím pronajmout byt a domů jezdit jen na víkendy a jedenkrát v průběhu týdne, když je třeba ženě pomoci, a taky aby nebyla pořád s dítětem sama. Samozřejmě něco stojí stravování v Praze, máme sice stravenky a žena mi dává jídlo sebou, ale stejně se nevyhnu občas nějaké restauraci. Ale práce mně baví, mám skvělé výsledky, firma je se mnou velmi spokojená a daří se nám.

Pracuji v Praze už měsíc a půl a přišla první výplata - 26 600 korun na dlaň. Z toho okamžitě vyplátnu 10 000 korun za pronájem garsonky na Jižním městě. Ještě za vodu, plyn, internet (tedy výpalné Telecomu) 2 000. Soukromě najedu domů a zpět 1 920 km, což mně stojí jen na benzínu 4 800. Za různé další nutné pražské poplatky, které bych doma neměl, vydám asi tisícovku. Počítám, počítám... Jsem blázen, abych tady makal celý týden bez rodiny za 8 800? Moje žena bere mateřskou 3 630, náš společný příjem je tedy 12 430 korun. Jak s tím vyžít? Naše životní úroveň upadá.

Dávám výpověď, odjíždím domů a přihlašuji se na Úřad práce. Moje odměna činí 10 800 korun za celodenní hraní s dcerou. Protože se večer nudím, skládám známým pečička. Udělám tak jedno týdně. Na každém vydělám asi 2 000, tedy 8 000 měsíčně na ruku. Uvažoval jsem, že si pořídím živnostenský list a začnu se tím živit. Tak jsem zašel na úřad. Paní mi vysvětlila, že musím platit minimální zálohy na sociální a zdravotní pojištění, dohromady asi 3 000 za měsíc. Minimální daň mi ukousne minimálně 840 korun měsíčně. Počítám, počítám... Z mých vydělaných 8 000 mi tedy zůstane 4 160. Polovina? Paní, nechte si ten formulář... Podnikám dál na černo, neplatím nic, zdravotní za mne platí stát a sociální pojištění nikdo. Stejně je k ničemu. Dostávám 10 800 od Úřadu práce, 8 000 za služby přátelům, manželka 3 630, takže náš celkový příjem do rodiny je 22 430.

Naše životní úroveň se rapidně zvedla, letos v létě si konečně dovolíme dovolenou u moře a v zimě lyžování v Alpách. Minulý měsíc jsme si vyřídili sociální příplatek na bydlení a na dopravu městskou hromadnou dopravou, dcera má atopický ekzém a manželka ji musí vozit k lékaři. To udělá 3 000 měsíčně, vyděláváme už 25 430 čistého a koupili jsme si hezskou Fabii na leasing. A hodná paní na úřadě slíbila, že nám příplatek doplatí za rok nazpět: potřebuji nové lyže a manželka si vyhlédla kožíšek. Těšíme se, až manželce zvednou mateřskou na 7000, možná bychom si pořídili druhé dítě a koupili nové, lepší, zahraniční auto, ten leasing z těch 35 800 čistého lehce utáhneme. Jednou za půl roku se nechám na chvíli zaměstnat a pak hurá znovu na Úřad práce. No, nějak ten měsíc vždycky přežiju...

To víte, už jsem si zvykl na svůj denní režim: v 10 ráno žena zajde pro rohlíčky do pekárny, po cestě mi koupí noviny (samé potěšitelné zprávy!), pak si chvíli hraji s dcerou a vyrazíme někam na výlet, podle počasí - do přírody, na koupaliště, na běžky, do aquaparku. Jen mně občas přepadá splín a pak mne trochu mrzí, že moje dvě vysoké školy, inteligence i schopnosti nejsou využity. Nemělo by to mrzet i tu paní na Úřadě? Ale brzy mně to přejde, vždyť se máme tak dobře a já nejsem nevďečný!

Když se vrátíme z výletu, potkám občas kluky z bývalé práce a pozvu je na pivo. Jsou furt nespokojení, což chápu. Makají a stále jim nestačí peníze. A přitom je to tak jednoduché... Díky státu, díky vládě! Miluji tuhle zemi!!!

MÁTE JIŽ ZAPLACENÝ 2008 VĚSTNÍK \$25?

CESTOU DO EXILU (10)

Bořek Šindler

VZHŮRU NA TROGEN!

Ráno se neukázalo být nijak moudřejší večera. Nepřišel jsem ráno na nic „moudřejšího“ než byl ten můj plán s nímž jsem usínal... Bylo to ráno červencové, přede mnou i pode mnou starobylý švýcarský St.Gallen, bolševici nikde, co víc si mohl dvaadvacetiletý z klece právě upláchný mládenec přát? Upláchnutí se podařilo, vzduch čistý, svobody všude kolem celé fůry. Co víc? To i ono. Třeba takhle něco do úst. U Hanni jsem se nasnídat mohl, což o to, ale pomyšlení, že by mě snad měl někdo vyživovat, to se mi přičilo. Takže vzhůru do Pestalozzidorfu! Hanni Wehrli věděla jak brknout sem, zazvonit tam, pohovořit s tím a oním a už jsem seděl v elektrickém vláčku šouráčku ze St.Gallenského nádraží nahoru do Appenzellu. Do městečka Trogen v kantonu Appenzell. V kantonu Appenzell Ausserrhoden. Do Pestalozzidorfu u městečka Trogen v kantonu - v půlkantonu - Appenzell Ausserrhoden. Dnes to i mně zní trošilinku exoticky a uchýlím se raději k vysvětlení.

Švýcarsko mělo tehdy v roce 1948 asi triadvacet kantonů včetně čtyř půlkantonů. St. Gallen byl jedním z těch největších kantonů, jak geograficky tak co do počtu obyvatel a vyznačoval se i tou podivuhodností, že v sobě - jakoby ve svém katolickém lůně - choval i jiný kanton, kanton Appenzell. Maličký leč sebevědomý a na svou minulost patričně hrdý kanton Appenzell. Kantůnek Appenzell. A tahle titěrná enkláva, tenhle mrňousek Appenzell měl tu chucpe - a proč si nevypomoci jidišem když to sem perfektně sedne - měl tedy dostatek chucpe rozdělit se ještě dále na dva půlkantony. Tedy půlkantónky, půlkantónečky chcete-li. Appenzell Innerrhoden a Appenzell Ausserrhoden. Ten Appenzell Innererhoden je co nejkatoličtější katolický zatímco jeho bratrské dvojče Appenzell Ausserrhoden je co nejprotestantštější zwingliánský. Jeden krásnější a úhlednější než ten druhý, ale hledí jeden na druhého skrze ty náboženské skrupule. A protože kanton St.Gallen je z veliké části římskokatolický, jeden z těch jeho schovánků, Appenzell Innerrhoden, se rád tak kapinku povyšuje nad to své dvojče. Heč, já jsem katolík jako St.Gallen, a ty ne. Ale můj vláček šouráček mířil do centra Appenzellu Ausserrhoden, do městečka Trogen, městečka se staletými tradicemi švýcarské konfederace. Jednou ročně se tam totiž schází jakási valná hromada voličů - rozuměj mužských voličů, pokorné hospodyňky s copánky i bez nich setrvávají s prachovkami a ve způsobných zástěrkách na podlaze a u ploten - a tito bodří mužové pozvednutím pravice hlasují každoročně jednou pro kantonální vládu nebo proti ní. Na takovýto starobylý a prachem staletí posvěcený způsob kantonálního hlasování jsou ovšem Appenzellané nesmírně pyšní a ihned po skončení hlasovacího obřadu následuje úprk ke sklínkám šnapsu do pohodlných zákoutí útulných hospůdek Trogenu. Nu, ono se to možná za ta léta už změnilo a věřte, že ani nevím zdali se k tomu hlasování dostavují i muži z Appenzellu Innerrhoden, ale pevně doufám, že ten náčrt atmosféry starobylých zvyklostí Šwytzu dokázal podchytit vaši fantasií.

I já jsem se tehdy podobnými myšlenkami zaobíral. Však z každého kouta jakoby křičely upomínky na svobodu a já právě vyletěl z klece, která každé hlasování pokládala za zradu. Vláček šouráček se ale směle vinul a točil dál a stoupal klidně vpřed po úpatí předalpských vrchů a moje myšlenky jeho chod nijak nezatěžovaly. Šinul se zvolna ze St.Gallenského údolí podél východního úpatí kopců do tisícimetrové nadmořské výšky Trogenu. Hluboko na východní straně byl patrný proužek v těch místech ještě mladého a útlého Rýna a za Rýnem na druhé straně se majestátně rýsovaly mohutné velikány tyrolských Alp Rakouska. Všude kolem zeleň, pokoj a mír. Někde v dálce severovýchodu za Bodamským jezerem bylo lze tušit Mnichov a nad Mnichovem Prahu. Prahu s akčními výbory, s nastolenou diktaturou proletariátu, s vítěznými pochody závodních milicí a řečmi o světlé budoucnosti, s kradnými pohledy a úskoky - a to všechno ve stínu jižjiž houpajících se oprátek na jižjiž dostavovaných šibenících. To všechno také v mém povědomí vířilo - prim ale stále silněji hrál pocit úlevy a rozkoše ze svobody. Vláček, ostatně ne nepodobný električce z Popradu do Smokovce, už po krátké zastávce ve Speicheru s jeho lákavými kavárničkami, cukrárničkami a čistoulínským nadrážičkem, supal a cupal neohroženě nahoru k Trogenu. Byla ve mně malá dušička? Pokud se pamatuji, nebyla. Malou dušičku jsem ponechal doma v Praze. Že by mě v Pestalozzidorfu nepřivítali? To jsem si nějak vůbec ani nepřipouštěl. Však jsem byl jedním z prvních, kdo tam počátkem minulého roku

přišli s lopatou pomáhat. Semestr na St.Gallenské Vysoké Obchodní skončil, na doporučení Hanni Wehrli jsem se přihlásil jako „Bauhelfer“ - a byla to práce těžká, nep placená, pokud se nepočítal ten jeden švýcarský frank týdně, ale jinak tam bylo celé zaopatření, „Kost und Loggie“, jídla dost a nocleh ovšem zdarma. Veselá a pestrá společnost mladých lidí z celého světa, chlapců i děvčat. Ti všichni přicházeli pomáhat s postavením vesničky pro válečné sirotky.

Nelze jinak než opět na chvíli odbočit. Johann Heinrich Pestalozzi byl takový jakýsi švýcarský Komenský mladší doby a proslavil se myšlenkami o zvláštním způsobu výchovy. Žil v druhé polovině osmnáctého a na přelomu devatenáctého století a jeho myšlenky jako by se byly ubíraly cestami výchovných myšlenek Jana Amose. Po skončení druhé světové války přišli neutrální Švýcaři s projektem postavení mezinárodní vesničky pro válečné sirotky z různých evropských zemí, kde budou děti různých národností vychovávány ve vzájemném respektu a spolupráci, bez projevů nepřátelství jedněch k druhým. Ustavil se jistý stavební a provozní „trust“ a ten nakonec, po dlouhém hledání, zakoupil velký pozemek právě v malinkém kantonu Appenzell. Kanton dal povolení k výstavbě domků, pokud ovšem bude jejich styl odpovídat místní architektuře a místnímu vkusu, tedy místní architektuře a vkusu městečka Trogen. To nebylo zdaleka lehké proveditelné. Appenzell je v úzkostlivě čistounkém Švýcarsku znám jako vůbec nejspóradanější a nejčistotnější místo v celé švýcarské konfederaci, ergo kladívko na světě vůbec. Ba i západní francouzští obyvatelé Švýcarska se dovedou vysmívat Appenzellanům jak přivazují ocasy krav při dojení ku stropu chléva, aby nodocházelo k znečišťování mléka. Appenzell je po výtce kantonem výroby mléka, másla a sýra a místní radní dbalí pověsti svého rodiště absolutně trvali na zachování tradic spóradanosti a zejména čistoty. Nicméně k dohodě nakonec došlo, a koncem roku 1946 se pomalu počaly rýsovat kontury budoucího Pestalozzidorfu, Pestalozzi village, vesnice Pestalozzi. Peněz bylo poskrovnu a každá pomocná ruka byla vítána. Tak se stalo, a to někdy kolem února 1947, že jsem „narukoval“ do Trogenu jako „Bauhelfer“ s lopatou. Peníze jsem na delší pobyt ve Švýcarsku neměl a tudíž jeden frank týdně s plným zaopatřením mi kdysi náramně vyhovoval. S lopatou jsem začínal, lopaty jsem se neštítel, s lopatou jsem se sprátelil za války v totálním nasazení ve slévárně oceli, ale v Pestalozzidorfu jsem postoupil za několik týdnů na umyvače nádobí a jakési děvečky pro všechno v kuchyni. Koncem května 1946 jsem se ovšem s Trogenem - nerad - musil rozloučit, právnická fakulta v Praze tehdy volala a jejího hlasu nebylo radno neuposlechnout. Počátkem léta roku 1947 k nám do Prahy na návštěvu přijela Hanni Wehrli, a já jsem pak prostě neodolal a vrátil se s ní v červenci vlakem přes Rakousko do Trogenu, nejdříve opět k lopatě a později do tehdy již nově postavené velké kuchyně... Byl jsem tedy v červenci 1948 dobře obeznámen s poměry v Pestalozzidorfu a nepřeháním prozradím-li, že jsem se tam cítil jako doma.

Jako doma? V jistém smyslu i lépe než doma. Pozbyl jsem tam - konečně, konečně, teprve jako atletický a svalnatý dvacátník - svého ničím a nikým neobhajovaného panictví. Na svědomí - pokud se jím ony mohly honosit - na svém libertinském svědomí mě měly dvě sličné a vábné reprezentantky Nizozemí, respektive na svědomí mě měly jejich hříšné svody. Nepodlehli jsem ihned. Vlastně podlehly jako první ony, if you know what I mean. Ta první Nizozemka vlastně ani dobře nevěděla jak podlehnout, nějak jsme to ale nakonec zfušovali a jakž takž uskutečnili. Však to znáte. Ta druhá, Hansje van Wijk, Hanna Beata van Wijk, rodem Amsterodamka, byla v těch kouzlech poměrně bystře honěná. Podléhala vždy s žářem v oku, mistrně a - bohudíky - bez velkých okolků a často. Ptáte se na souvislost mezi způsobem výchovy chudáka Pestalozziho a oněmi právě nastíněnými úskoky? Souvislost je jen v tom, že lopata a umývání kuchyňských kotlů nejsou a ani nemohou být jedinou náplní existence, ani dočasně. Ne jen lopatou a mytím nádobí živ jest mladý muž... Nicméně - odstup, satane. Vraťme se raději k rytmickému pohybu kol trogenského vláčku... Vezl mě tedy onen vláček šouráček do míst, která mi nebyla ani zdaleka neznámá anebo dokonce nepřátelská. Poslední - ba první i poslední slovo bude mít samozřejmě Herr Wetzel a to byl vedoucí celého Pestalozzidorfu, pán velmi mocný a vlastně alfa i omega mé tehdejší uprchlické existence.

Vystoupil jsem na trogenském nádražičku z vláčku na známém místě a ovanula mě vůně otav. S kufríčkem v ruce jsem potom stoupal skrze úzounké leč úhledné uličky Trogenu vzhůru k místu, kde se už pomalu ze země zdvíhala vesnička válečných sirotků. Vnímал jsem každý svůj krok a celé to známé okolí velmi intenzivně, jako bych

nějak krácel domů, k svému domovu. Kolem všude zeleňounké pastviny, vůně horských otav, přátelské zvonce kravských stád, okraje lesů a nade vši tou nádherou vrch jakoby kraloval vrcholek Gaebriisu se svou úchvatnou vyhlídkou na zasněžené Alpy... Došel jsem, položil kufřík na zem, zhluboka se nadechnul a zaklepal na dveře kanceláře...

Z TAJŮ KRÁS ČESKÉ ŘEČI

Bořek Šindler

Nikdo z nás by jistojistě nezapochyboval o tom, že čeština je řečí výstižnou, jadrnou, ne-li přímo peprnou. Stačí přiložit ucho k ústům našich boдрých vesničanů. Von ten Angličan vejrá na české pravopis jako dyž kocour (káli) do řezanky. Je to proneseno jadrně a tu původní peprnost si ti představitější z nás nepochybně domyslí. Nejde ale o peprnost, nejde o řezanku, nejde ani o kocourův průjem v konfrontaci s gramatickými znalostmi Anglosasa co do české mluvy, jde o to přirovnání. Přirovnání jako zcela zvláštních slovních obrátů má naše řeč na tisíce, ne tedy že by nějak pokulhávala za Evropou. Dopřejme si tedy alespoň chudičkový výběr z té přebohaté české schopnosti jadrně přirovnávat kdeco k čemukoli, s podmínkou ovšem vycenzurovat si ony peprnosti, jež tomuto váženému listu prostě snášet nelze.

Máte-li nutkání prohlásit o někom anebo prohlásíte-li o něm, že tomu či onomu rozumí jako koza petrželi, dopouštíte se možná křivého obvinění. To možná. Ale rozhodně vyslovujete slovní obrat zvaný česky přirovnání. Podle mého soudu by to asi bylo přirovnání právě tak křivé jako ono již zmíněné obvinění. Inu zamysleme se, přátelé. Nabídnul snad již někdo z vás koze petržel? Já jsem to neučinil věru nikdy a mám podezření, že ani vy jste petržel koze nikdy nenabízeli. A mám další podezření, že taková koza jako prominentní býložravec bude asi petrželi rozumět velmi obstojně a že by takovou petržilku schlamstla jednadvě. Tvrdí tedy to přirovnání, že koza, koza to domácí, petrželi rozumí dobře či nedobře? V tom se nachází, příznejme sobě, čertovo kopýtko. To přirovnání netvrdí, že koza petrželi nerozumí. Tolik tedy úvodem k přirovnáním vůbec.

Bejt jako praštěněj pavlačí, tvářit se jako vyvoraná myš, lhát jako když tiskne, je pitomej jak daleko vidí, mít zadek jako dva kmíny, bejt platnej jako pes v kostele, jako dyž hrách na stěnu hází, mlít hubou jako cikánka, mít se k něčemu jako lačnej ku (vykalování), spadnout jako hnilička a tak bychom mohli směle pokračovat do alelujá. Věnujme se tedy raději jen jistým druhům přirovnání. Užíváme přirovnání, která užívají i jiné jazyky, ale jsou přirovnání ryze česká.

Když se o někom prohlásí, že kecá jako Palackej, lze sice podezřívát z toho výroku i Moravany, ale o českém původu, uplatnění a ryzí českosti pochyb být nemůže. Tohle stopětiprocentně české přirovnání zároveň také dokumentuje šťavnaté názory jistého kruhu českých pánů Nováků na jednoho z největších synů našeho nevděčného národa. Ledaže by se adresát onoho výroku cítil poctěn přirovnáním své maličkosti k onomu českému velikánu. Máme ovšem pro tento jev i zásobní přirovnání – totiž že si ten či onen mluvčí kecá do lebedy. Ale kecat jako Palackej je české unikum. Zcela důvěrně a jenom mezi námi, dá se to helejte opsat i jinak. Tedy třeba že ten chlap má keců jako má vopice - oné nazelenalé tekutiny. Mezi typicky česká přirovnání patří i Vystrkov. Vystrkov by mohl být eventuelně snad i v Lužici, na Slovensku by s bídou mohl projít jako Vysterkov, v angličtině a v jiných mně povědomých jazycích by ovšem obstát nemohl. Je-li tedy někde zima jako na Vystrkově, bude to asi někde na té české Sibíři kolem Českomoravské Vysočiny. Zima ovšem může být i jako na vidrholci. Ale ještě naskok k té lebedě. Slyšel kdy někdo o ní v češtině něco – kromě toho kecání si do lebedy? A přesto je to prý slovo prastaré a má prý co činit s řeckým výrazem pro šťovík. Když už jsme však skočili nazpět k lebedě, zaskočíme i k Palackému. Ona ta příhana asi bude spíše navozena tím slovesem „kecat“ - kecat může jen kecal, ale mluvit tak nelibě o předním českém historikovi devatenáctého století je holou nepravostí. Bylo by i lákavým vnařidlem zahloubat se nad kecáním a jeho slovním původem – leč v zájmu věci a s ohledem na objem Věstníku se omezme pouze na pár drobnůstek. Původní tvar je prý kycat, slovensky kyekat, a má blízké příbuzné i jako kvácat a kydat a tu formu s „e“ mají prý na svědomí Hanáci... Lež jako věž? To je asi české jen pro tu rýmovačku.

My lidé se hrozně rádi přirovnáváme ku zvířatům – ku čtvernožcům, ku ptákům, ba i ku hmyzu! A my Češi jako bychom v tom excelovali. Počneme-li tím hmyzem, nic ve zlém, jsme pilní jako včelky, nevražíme na sebe jako vosy, ne-li dokonce jako sršni, jsme slabí jako mouchy, dovedeme být šťastni jako blechy, drží jako štěnice i liní jako vši. K ptactvu se přirovnáváme u nás v Čechách ještě s daleko větším gustem. Zrak máme samozřejmě jako orel a zpívat umíme jako skřivánek. Mžouráme jako sovy, a také dovedeme koukat jako sůva z nudli, jsme jako strizlici, jsme rozčepýření jak vrabci a někdy i jíme jako vrabci, dovedeme se rozprehnout jako když do vrabců strelí, krademe jako straky a zpívat samozřejmě umíme jako slavici když už ne jako skřivánci. Papouškujeme často a rádi. Sedáme k sobě jako vrána k vráně. Vrhout se na někoho dovedeme jako supi a koukat dovedeme jako husa do lékárny, ne-li přímo do flašky. Dovedeme také žít jak v holubníku a i vyletět dovedeme jak z holubníku, točime se často jako holub na báni, naše manželky jsou obyčejně mírné jak holubičky a my na ně vrkáme jako holoubci. I spát jako dudci umíme. Sednout si dovedeme jako vlaštovky na drátě, šplhat jako datel a nadávat jako špaček. Být pyšný jako páv a běhat jako křepelka. No a taky s chutí dovedeme sejčkovat.

Nevynechejme však ani jiné němé tváře, námi Čechy v přirovnáních oblíbené čtvernožce, a zde si čeština jakoby přicházela na své. Není snad čtvernožce – a vlastně ani dvounožce – kterého by naše obratná řeč nedovedla poctit přirovnáním. Hlad někdy máme jako vlci a do porcelánu dovedeme šlápnout jako sloni. Pomalí umíme být jako želvy – ale nechme zatím té zvěře exotické a držme se zvířeny domácí. Rozumíme tomu jako koza petrželi, jak již poukázáno, a jako koza někdy prý mečime a i po ledě chodíme jako koza. Kozla jsme okouknuli snad ještě důkladněji a dokonce i očichali, ale kozla zahradníkem udělat nepochybně umíme na výbornou. Snad nejvěrněji jsme se připodobnili ku kočkám. Utahaněj jako kočka, mlsnej jako kocour, falešnej jak kočka, lísat se jako kočka, mrštnej jako kočka, dopadnout jako kočka na všechny čtyři, prskat jako kočka, stulit se jako kočka, umývat se jako kočka, mít život tuhý jako kočka a kdoví jaká další přirovnání by se dala uvést. I pes si přichází na své – je jich tam jako psů, seřezat někoho jako psa, vynadat někomu jako psovi, zkoušet jako pes, honit někoho jako psa, být jako zpráskaný pes, chcípnout jako pes, jednat s někým jako se psem, je zima že by ven ani psa nevyhnal, dělá jako když se pes pase, byl tak vožralej, že říkal psovi slečno – nu ten pes si to od nás přece nezaslouží takhle si ho dobírat, ale dáváme vlastně vysvědčení sami sobě. Být ospalý jako sysel, vřeštět jako pavián, hopsat jako kůzle, být jako na koni, jednat jako krysa. O hovězně jako je kráva, vůl, býk a tele raději pomlčme, i když je ten výběr lákavý. Právětak o prasátku a jeho mamince i nezdrárném otci kanci se raději nerozhovořme. Vřeštět dovedeme jako vopice.

Nijak bych se nedivil, kdyby teď čtenáři počali vykřikovat, ať ten chlap nekecá jako ten Palackej. Anebo, jadrněji, neli přímo peprněji, že ten chlap má keců jako vopice oně nazelenalé tekutiny. Nechme však Otce vlasti otcem vlasti, pomlčme o výrociích o zabarvených tekutinách a raději si poklepme na rameno. Ale ouvej - byla vlastně řeč o krásách české řeči nebo jen o jejich tajích? Inu, jadrnost je někdy krásná. A má své taje. My Češi máme svá přirovnání – má jich snad kdo víc než housek na krámě?

PRAHA - POHYB - SOKOL Zlata Kozáková

Recenze Bořka Šindlera

Autorka této vzácné knihy o dějinách Sokola si bezesporu zasluhuje zlatou medaili. Je to kniha bohatě, ba přebohatě vybavená fotografiemi a vyobrazeními a to od dob založení této rýze české a kdysi vyhraněně vlastenecké organizace. Jak už napovídá titul knihy, Praha zaujímá v této knize zvláštní čestné místo, vlastně zcela právem. Praha, matka Sokola. „Není náhodou, že tak významný spolek, jakým je Sokol, má svou kolébkou právě v Praze. Zde se vždy soustřeďovaly snahy o oživení české společnosti a žily zde osobnosti usilující o svěbytnost národa“ praví autorčina úvodní slova. Jako pražský rodák nemohu proti takové chvále nijak protestovat, ale Zlata Kozáková bude mít pravdu. Sokol založili Severočech Tyrš z Děčína s přítelem Fügnerem v Praze, tam také Sokol začínal růst a mohutnět, tam se pořádaly všechny slety a tam i dospěl k zenitu své velikosti v roce 1948, kdy - jak se dočítáme - měl Sokol přes milion členů a 3367 jednot a předčil tak počtem členů i jednot poslední předvá-

lečný rok 1938. Uvážíme-li, že Němci za okupace věznili a usmrcovali tisíce jeho členů a že po válce komunisté proti Sokolu náruživě brojili, drží rok 1948 nejméně dva rekordy. Ovšem brzy po konání sletu pak Gottwaldova vláda Sokol jako samostatnou všenárodní organizaci zničila.

Je pozoruhodné, na jakých místech v Praze se od založení Sokola pořádaly slety. První z nich, v roce 1882, na Střeleckém ostrově, další v roce 1891 v Královské oboře, tedy ve Stromovce, pět následujících na Letenské pláni a teprve od roku 1926 se sokolové počali slétat na Strahově. Jinou vyzvedanou pozoruhodností je popularita Sokola, který byl už brzy po založení v roce 1862 všeobecně pokládán za všenárodní a vlasteneckou organizaci. Již počátkem dvacátého století cvičilo na sletech přes stotisíc členů. Habsburská Vídeň ovšem Sokolu nijak nepřála a během první světové války jeho činnost zastavila. A nebylo samo sebou, že sokolové se stali páteří československých legií a že ihned po převratu osmadvacátého října 1918 se sokolové ihned ujali branné ochrany mladé republiky, a to v historických zemích i na Maďarsko-sužovaném Slovensku. Zlatý věk, jak poukazuje Kozáková, prožíval Sokol za doby první republiky, kdy se také stal jedním z jejich pilířů.

Mezi další nespočetné zajímavosti knihy patří i výčet slavných českých osobností, jež v Sokole nebo se Sokolem pracovaly. První sokolský prapor byl zhotoven mistrem Josefem Mánesem a slavnostní projev při jeho rozvinutí měla „za účasti mnoha významných českých vlastenců 1. června 1862 v přeplněném sále Appolla matka praporu Karolína Světlá“. Potom „zatloukaly do žerdi ozdobné hřeby kmotry praporu paní K.Fügnerová, M.Riegerová rozená Palacká, J.Thurn-Taxisová a další“. Autorka se dále zmiňuje, že mezi nadšené příznivce Sokola patřili už v jeho počátku významní vědci, umělci, politici i podnikatelé jako Jan Evangelista Purkyně, J.a E. Grégrové, R.Thurn-Taxis, F.L.Rieger, J.Mánes, Jan Neruda, F.Ženišek, J.Barák a další. Členy Sokola byli později i oba první presidenti Československa a Masaryk chodil sokolovat už za svého pobytu ve Vídni. Skoro od prvopočátku má sokolstvo celou dokonalou a ucelenou sestavu názvu cviků i povelů, hlavně také zásluhou samotného Tyrše, což je, jak se zdá, evropské unikum. A už koncem šedesátých let minulého století vznikl na návrh Miroslava Tyrše „Tělocvičný spolek paní a dívek pražských“ a jeho první starostkou se stala spisovatelka Žofie Podlipská, a v tělocvičně Pražského Sokola se v prvních letech scházelo na šedesát dívek a žen. Člověku se chce dodat, že na to ty Češky ani nepotřebovaly žádného Marxe. Sokol se brzy také rozšířil již před první světovou válkou i do zahraničí - do Spojených Států, do Ruska, do Polska, Bulharska, Srbska i Chorvatska a jinam.

Knihá Zlaty Kozákové byla nedávno věnována sydneyjské jednotě a bude brzy součástí naší rozsáhlé knihovny. Dočtete se v ní o podrobnostech, které vás možná překvapí. Než však odložím pero, rád bych citoval tato autorčina slova: „Kdosi napsal, že sokolstvo je zvláštním světem s vlastní duší. Kdo chodil do Sokola, má na co vzpomínat a jméno Sokol je pro něho záležitostí srdce. Naštěstí ještě řada lidí má v sobě povědomí toho, co znamenal v naší společnosti za dobu své dlouhé historie. Sokolství postupovalo osudy statisíců lidí, které přitahovalo, oslovovalo a vychovávalo po stránce tělesné i mravní. Sokol připravil náš národ na osudové rány, tak časté v dějinách, a vždy v době ohrožení vlasti stál v prvních řadách. Jeho demokratické a humanitní ideje byly trnem v oku všem totalitním režimům, a proto byl třikrát rozpuštěn. Dnes je tu opět, aby pomáhal v mravní obrodě naší společnosti“.

Nuž vzhůru pestrý Sokole, dodejme s přáním všeho nejlepšího.

Knihá Kozákové Zlaty je opravdu zlatá, poučná a je studnicí informací o Sokole a, jak již poznamenáno, je přebohatě ilustrována. Jednu kritickou poznámku bych ale přece jen měl. Kozáková se prakticky nezmiňuje o činnostech zahraničních žup a jednot a o činnosti sokolských exulantů za komunistické éry. Nikde ani prominentně neuvádí, že exilový Sokol byl nositelem sokolských tradicí v dobách, kdy jeho činnost doma byla proskribována. Nu, té milé autorce to snad ale přece jen promineme. Nazdar.

**VEZMĚTE, PROSÍM, NA VĚDOMÍ NOVOU ADRESU PRO
ZASÍLÁNÍ VŠECH PLATEB: SOKOL SYDNEY LTD,
16 GRATTAN CRESCENT, FRENCHS FOREST NSW 2086.**

*****
CVIČENÍ PRO DĚTI v sokolském Národním domě
15.30 - 16.30 hod. vždy v sobotu:
6. a 13. prosince - volejte Jane 0438 014 125
 *****

*****
SOKOL STARS - KIDS 0 TO 10 YEARS OLD

Twinkle twinkle Sokol Stars
Hanging off the monkey bars
Trampolines and climbing walls
Somersaults and bouncing balls
Twinkle twinkle Sokol stars
Hanging off the monkey bars

SATURDAYS FROM 3.30 TO 4.30:
DEC 6 & 13 - CALL JANE 0438 014 125

*****
www.toyzarama.com.au

KOVAP Buy Czech Toys Online, All the big brands
 such as Merkur, Kovap and Maly Genius

WE Accept

VISA

FREE LOAN CAR
All Vehicle Servicing & Repairs!

Daniel Chermak, Owner and Technical Director

We Wash & Vacuum Your Car!

209 Pittwater Rd, Manly

Ph: 9976 3255 Also open Saturdays 7.30 - 12pm

**SOKOLSKÁ RESTAURACE
V NÁRODNÍM DOMĚ JE OD
1/12/2008 DOČASNĚ UZAVŘENA.
POKUD MÁTE ZÁJEM
O PROVOZOVÁNÍ RESTAURACE
PODEJTE PÍSEMNOU ŽÁDOST
S UVEDENÍM KVALIFIKACE
A ZKUŠENOSTÍ V TOMTO OBORU
NA ADRESU:**

**Sokol Sydney Ltd, 16 Grattan
Cres, Frenchs Forest NSW 2086**

WHAT'S ON IN OUR SOKOL

Sport:

- Aerobics:** Every Tuesday night 8.00 pm.
Nohejbal: RING JERRY Mob. 0407 940 570 EVENINGS ONLY
Volejbal: Young team: RING DANIEL 0402 477 744
Friday team: Every Friday night 8 pm
Saturday team: Saturday afternoons 4.30 pm
on the dates advertised for children's
gymnastics on the pages of this issue.
- Children:** Same Saturdays as volleyball above from 3.30 to 4.30 pm
on the dates advertised on the pages of this issue.
Call Jane 0438 014 125

Other sport activities: Any time by arrangement to fit-in with the above.
FOR HALL BOOKINGS RING MIREK Mob. 0413 021 305

Restaurant / Dining:

Our restaurant is temporarily closed from 1/12/2008 while we are looking for suitably qualified and experienced people capable of running and managing it properly. PLEASE SEND WRITTEN APPLICATIONS TO Sokol Sydney Ltd, 16 Grattan Cres, Frenchs Forest 2086

FOR ALL ENTERTAINMENT AND SOCIAL EVENTS WATCH OUT FOR ANNOUNCEMENTS IN "VĚSTNÍK", SPECIAL ADVERTISING OR OUR WEBSITE:

www.sokolsydney.com

LIBRARY: Friday 8pm to 9 pm February to November

Roční předplatné Věstníku

Za 6 čísel \$ 25.00

Ceny reklam ve Věstníku

(6 čísel / 1 číslo)

- Celá stránka \$ 240.00 / 100.00
Polovina stránky \$ 120.00 / 50.00
Třetina stránky \$ 80.00 / 33.00
Čtvrtina stránky \$ 60.00 / 25.00

VĚSTNÍK

Sokol Sydney Ltd

If undeliverable return to:

16 Grattan Cres

FRENCHS FOREST 2086

